

Nr. înreg. 410/27.02.2018

**RAPORT
DE ACTIVITATE**
pentru ariile naturale protejate
PARCUL NATURAL APUSENI
ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa
ROSCI0002 Apuseni
ROSCI0016 Buteasa
și cele 55 de arii naturale protejate care fac obiectul
Contractului nr
132/18.11.2014

- Anul 2017 -

Cuprins

ABREVIERI	3
1. DATE DE IDENTIFICARE A ADMINISTRATORULUI ȘI A ARIILOR NATURALE PROTEJATE.....	4
2. ENUMERAREA OBIECTIVELOR DE CONSERVARE CARE AU STAT LA BAZA ÎNFIINȚĂRII ARIILOR NATURALE PROTEJATE PARCUL NATURAL APUSENI ȘI ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNȚII APUSENI-VLĂDEASA	4
3. PRESIUNI ANTROPICE ȘI NATURALE EXERCITATE ASUPRA ARIILOR NATURALE PROTEJATE.....	6
4. STAREA DE CONSERVARE A ARIILOR NATURALE PROTEJATE COMPARATIV CU ANUL PRECEDENT	11
5. NUMĂR DE AVIZE FAVORABILE/NEFAVORABILE ELIBERATE DE CUSTODE PENTRU PLANURI/PROIECTE/ACTIVITĂȚI SUPUSE PROCEDURILOR DE REGLEMENTARE DE MEDIU	14
6. CONTROALE ALE AUTORITĂȚILOR DE MEDIU	16
P1. MANAGEMENTUL BIODIVERSITĂȚII	19
1.1. Inventariere și cartare.....	19
1.2. Monitorizarea stării de conservare.....	19
1.3. Pază, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție	20
1.4. Managementul datelor.....	29
1.5. Reintroducerea speciilor dispărute.....	30
1.6. Reconstrucție ecologică	30
1.7. Implementarea setului de măsuri minime de conservare, respectiv a planului de management	30
P2. TURISM	31
2.1. Infrastructură de vizitare	31
2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului	31
2.3. Managementul vizitatorilor.....	32
P3. CONȘTIENTIZARE, CONSERVARE TRADIȚII ȘI COMUNITĂȚI LOCALE.....	34
3.1. Tradiții și comunități.....	34
3.2. Conștientizare și comunicare	34
3.3. Educație ecologică	35
P4. MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE	38
4.1. Echipament și infrastructură de funcționare	38
4.2. Personal de conducere, coordonare, administrare.....	38
4.3. Documente strategice și de planificare (stadiul de realizare a regulamentului, planului de management, a unor proiecte cu finanțare europeană/alte surse de finanțare care vizează aria naturală protejată)	39
4.4. Instruire personal.....	40
4.5. Bugetul asigurat pentru administrarea ariei naturale protejate, pentru anul în care se face raportarea (valoarea cheltuielilor efectuate în folosul ariei, valoarea tarifelor încasate).....	40
4.6. Bugetul alocat pentru anul 2017 (sursele de finanțare, valoare, activități propuse)	41

ABREVIERI

APM	Agenția pentru Protecția Mediului
APNA	RNP-Romsilva Administrația Parcului Natural Apuseni R.A.
CAV	Centru Administrativ și de Vizitare
CCM	Contract Colectiv de Muncă
CS	Consiliu Științific
CV	Centru de Vizitare
DAF	Drum auto forestier
DS	Direcție Silvică
EIP	Echipament Individual de Protecție
GIS	Sisteme Informatice Geografice
GNM	Garda Națională de Mediu
HG	Hotărâre de Guvern
ISER	Institutul de Speologie "Emil Racoviță"
IT	Tehnologia Informației
L	Lege
OM	Ordin de Ministru
OS	Ocol Silvic
OUG	Ordonanță de Urgență
PNA	Parcul Natural Apuseni
PSI	Paza și Stingerea Incendiilor
RNP-Romsilva	Regia Națională a Pădurilor - Romsilva
SSM	Securitatea și Sănătatea în Muncă
u.a.	Unitate amenajistică
UP	Unitate de Producție
UAT	Unitate Administrativ-Teritorială

1. DATE DE IDENTIFICARE A ADMINISTRATORULUI ȘI A ARIILOR NATURALE PROTEJATE

Administratorul ariilor naturale protejate pentru care s-a întocmit prezentul raport este **RNP-Romsilva Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. (APNA)**.

Aceasta este o unitate cu personalitate juridică a Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva (RNP-Romsilva), și a fost constituită în baza Hotărârii de Guvern nr. 229/2009 și care a funcționat anterior începând cu anul 2004 ca subunitate a Direcției Silvice Oradea.

Ariile naturale protejate care fac obiectul prezentului raport sunt administrate în baza contractului de administrare înregistrat cu nr. RNP 132/19.11.2014 și nr. APNA 2056/19.11.2014, încheiat între Regia Națională a Pădurilor - Romsilva și RNP Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni R.A.

Perioada de raportare aferentă prezentului document este 01.01.2017 - 31.12.2017.

2. ENUMERAREA OBIECTIVELOR DE CONSERVARE CARE AU STAT LA BAZA ÎNFIINȚĂRII ARIILOR NATURALE PROTEJATE PARCUL NATURAL APUSENI ȘI ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNȚII APUSENI-VLĂDEASA

Parcul Natural Apuseni (PNA) se suprapune cu siturile Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni și ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa. ROSCI0016 Buteasa este inclus în ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa. De asemenea, sunt incluse în perimetrele PNA și siturilor Natura 2000 conexe, 55 de arii naturale protejate (monumente ale naturii și rezervații naturale).

Parcul Natural Apuseni (PNA) are o suprafață de 75.786 ha stabilită prin Legea nr. 5/2000, iar descrierea limitelor și harta PNA, precum și încadrarea ariei protejate ca parc natural au fost aprobate prin HG nr. 230/2003, întinzându-se pe raza județelor Bihor, Alba și Cluj.

Datorită importanței carstului în general și a anumitor fenomene carstice caracteristice acestei zone a României, în arealul actual al PNA a fost propusă constituirea unui parc național încă din deceniul al patrulea al secolului XX de către savantul român Emil Racoviță.

În ultimele decenii s-a mai evidențiat un element al importanței zonei, aceasta fiind printre ultimele zone naturale de carst împădurit de mari dimensiuni din Europa. Această zonă adăpostește plante în cel mai sudic punct al arealului lor de răspândire din emisfera nordică. Habitatele subterane specifice zonelor carstice au determinat evoluția unui mare număr de endemite troglobionte.

Comunitățile umane din zona parcului, aparțin uneia din cele mai reprezentative populații locale la nivel național din punct de vedere al identității, obiceiurilor și tradițiilor. Această populație poartă denumirea de moți.

Zona posedă un peisaj de înaltă calitate estetică, cu o mare diversitate de habitate, floră și faună, care se datorează utilizării metodelor tradiționale de utilizare a terenului, organizării sociale și obiceiurilor specifice.

Conform prevederilor OUG 57/2007, privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, modificată, completată și aprobată prin Legea nr. 49/2011, PNA corespunde categoriei V IUCN: „*Peisaj protejat: arie protejată administrată în principal pentru conservarea peisajului și recreere*”, având ca obiectiv principal „*protecția și conservarea unor ansambluri peisagistice în care interacțiunea activităților umane cu natura de-a lungul timpului a creat o zonă distinctă, cu valoare semnificativă peisagistică și/sau culturală, deseori cu o mare diversitate biologică*”.

ROSCI 0002 Apuseni cu o suprafață de 75.943 ha, a fost desemnat ca arie protejată, sit Natura

2000, datorită prezenței a 39 tipuri de habitate de ineteres comunitar, 13 specii de mamifere, 3 specii de amfibieni, 4 specii de pești, 11 specii de nevertebrate, 7 specii de plante enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, ca și pentru cei 152 de taxoni importanți de floră și faună, inclusiv pentru valoroasele elemente naturale componente ale peisajului cu importante atribute definite de număr, densitate mare ca și de valențe estetice, științifice, recreative și educative superioare.

ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, cu o suprafață de 93.082 ha, a fost desemnat ca sit Natura 2000, datorită prezenței unei specii de ineters conservativ global, *Crex crex*, celor 20 de specii de păsări amenințate la nivel comunitar și celor 35 de specii de păsări cu migrație regulată, zona propusă constând din Parcul Natural Apuseni lărgit cu Muntele Vlădeasa, pentru a include habitate importante din punct de vedere avifaunistic reprezentate de pădurile întinse de molid, amestec de molid- fag, de fag, respectiv zonele stâncoase unde își găsesc loc de cuibărit speciile de răpitoare, ca și pajiștile care reprezintă locuri de hrănire pentru speciile menționate și de cuibărit pentru alte specii de păsări.

ROSCI 0016 Buteasa cu suprafața de 396 ha, este inclus în întregime în ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, include și se suprapune cu rezervația naturală 2.146 Vârful Buteasa, declarată prin Legea 5 din 2000. Situl a fost declarat pentru habitatele de interes comunitar: 4030 – Tufărișuri uscate europene; 6430 – Comunități de lizieră cu ierburi înalte hidrofile de la nivelul câmpiilor, până la cel montan și alpin; 9110- Păduri de fag de tip Luzulo-Fagetum, ca și pentru speciile de interes comunitar: triton comun transilvănean (*Triturus vulgaris ampelensis*), triton cu creastă (*Triturus cristatus*), buhai de baltă cu burta galbenă (*Bombina variegata*), Carab (*Carabus hampei*), șarpe de casă (*Natrix natrix*).

Conform Formularului Standard completat în anul 2000 pentru caracterizarea ariei protejate 2.146 Vârful Buteasa, fauna de talie mare care își găsește adăpost în zonă include ursul, misterțul, capra neagră, râsul, cerbul, căpriorul, iar dintre păsări, cocoșul de munte. Deși aceste specii importante nu au fost menționate nici în formularul standard al ariei naturale protejate completat ulterior, în anul 2007, nici în formularul standard al ROSCI 0016 Buteasa, toată zona de culme, din împrejurimile stațiunii Stâna de Vale, continuându-se cu suprafețele de pădure și pajiște aferente culmii principale a Vlădesei care face trecerea către zona inclusă în Parcul Natural Apuseni reprezintă unul din ultimele refugii ale faunei de talie mare din Carpații Occidentali, fiind caracterizată printr-o deosebită sălbăticie și frumusețe.

Pe baza interpretării informațiilor cuprinse în amenajamentul silvic al OS Remeți se poate afirma că arboretele din jurul Vf. Buteasa sunt aproape exclusiv de molid, cu vârste cuprinse între 60-150 de ani, cu media peste 100 ani.

Suprafața inclusă în fondul forestier totalizează aproximativ 265 ha (67% din suprafața sitului). Zona din afara fondului forestier este reprezentată de stâncării și grohotișuri, pâlcuri de jneapăn (care acoperă aproximativ 10% din suprafața sitului), tufărișuri de ienupăr (pe aproximativ 16% din suprafața sitului) și pajiște subalpină (aproximativ 6% din suprafața sitului).

Datorită neconcordanțelor existente între datele conținute în Formularul Standard Natura 2000 și informațiile bibliografice deținute, se impune, verificarea acestora în baza unui studiu mai aprofundat al zonei vizate.

Pe scurt, obiectivele de conservare care au stat la baza înființării PNA și ale siturilor Natura 2000 conexe, se pot sintetiza astfel:

1. menținerea diversității ecosistemelor, a speciilor și peisajului;
2. menținerea unei interacțiuni armonioase între comunitățile umane locale și natură, prin protecția peisajului terestru și/sau acvatic și continuarea utilizărilor tradiționale ale terenurilor, practicile de construcție și manifestărilor sociale și culturale;
3. menținerea și stimularea stilului de viață precum și activităților economice tradiționale bazate pe utilizarea durabilă a resurselor, a culturii tradiționale.

3. PRESIUNI ANTROPICE ȘI NATURALE EXERCITATE ASUPRA ARIILOR NATURALE PROTEJATE

În analiza presiunilor au fost evaluate influențele naturale sau antropice trecute sau prezente care afectează în mod cumulativ sau separat viabilitatea pe termen lung și/sau mediu a unei specii sau a unui habitat.

PARCUL NATURAL APUSENI ȘI ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNȚII APUSENI-VLĂDEASA ȘI CELE 55 DE ARII NATURALE PROTEJATE

Principalele presiuni antropice care se exercită la nivelul habitatelor și speciilor din PNA și siturile Natura 2000 conexe, sunt următoarele (enumerarea s-a realizat utilizând codurile Natura 2000 Standard Data Form Explanatory Notes):

Activități agricole, silvice și creșterea animalelor:

101. Modificarea practicilor agricole

140. Pășunatul

141. Abandonarea sistemelor pastorale

151. Eliminarea tufărișurilor și arbuștilor

180. Arderea controlată

190. Alte activități agricole și silvice

Efectele pășunatului asupra biodiversității pot fi negative atât din punct de vedere al suprapășunatului, cât și al subpășunatului. Impactul suprapășunatului este foarte evident, mai ales în anumite zone ale parcului cum ar fi P-na Călineasa, Depr. Bălileasa etc. Acestea se manifestă prin eroziunea solului, compactarea lui prin tasare și schimbarea radicală a chimismului prin poluare cu substanțe organice provenite din dejecții, schimbarea compoziției vegetației prin proliferarea unor specii de plante nitrofile (*Urtica dioica*, *Rumex alpinus*).

În anul 2017 a fost monitorizată activitatea pastorală pe pajiștile din zona PNA și a siturilor Natura 2000 administrate, rezultând un nivel de utilizare similar anilor anteriori.

S-a constatat că se pășunează pe majoritatea pajiștilor cu animale aflate în proprietatea locuitorilor din comunitățile locale și în mică parte cu animale aflate în proprietatea unor persoane care au concesionat pajiștea de la proprietari (de ex. în Poiana Onceasa).

Pe pajiștile din zona curba Lăzurani și curba Firii se impune ca în anii următori să se reducă numărul de oi care pășunează pe suprafața acestora pentru a se evita suprapășunatul, ca și schimbarea mai frecventă a locurilor de târlire deoarece începe să se observe degradarea vegetației pe anumite porțiuni din pajiștile menționate.

Lipsa pășunatului în anumite zone utilizate în mod tradițional ca pășuni, duce la reducerea diversității floristice în decursul procesului de succesiune ecologică, de transformare a pajiștilor în ecosisteme forestiere. Acest fenomen a fost remarcat, în cursul acestui an, ca și în anii anteriori, pe unele pajiști din PNA, aparținând jud. Bihor, unde s-a observat că au scăzut efectivele de ierbivore domestice, apărând fenomenele consecutive subpășunatului. Situația este totuși menținută sub control prin acțiunile de întreținere a pajiștilor impuse pe terenurile pentru care se oferă subvenții din partea APIA.

Față de anii precedenți, nu s-au înregistrat activități ilegale precum incendierea pajiștilor sau defrișarea ienupărului și jneapănelui, ca urmare a neacordării de subvenții de către APIA pentru întreținerea și curățarea pajiștilor în zona PNA și a siturilor Natura 2000 conexe. Aceste activități sunt supuse monitorizării permanente, pe baza protocoalelor de monitorizare pentru activități antropice și se adoptă măsurile legale ce se impun în momentul apariției lor.

Pentru o parte din pajiștile din zona PNA și a siturilor Natura 2000 conexe, activitatea de

pășunat și întreținere a pajiștilor a fost reglementată în anul 2017 prin emiterea de avize și monitorizarea activităților.

Managementul fondului forestier

160. Managementul silvic

162. Plantarea artificială

164. Tăierea controlată

166. Eliminarea arborilor morți (Tăiere de igienizare)

Exploatarea planificată a resurselor forestiere se face cu respectarea regimului silvic.

În anul 2017 au fost verificate partizile pentru care a fost solicitat avizul APNA, de către agenții economici și de ocoalele silvice care administrează fond forestier în PNA și în siturile Natura 2000 administrate de către APNA.

De asemenea, au fost urmărite lucrările de împăduriri, constatându-se ca toate ocoalele care administrează fond forestier în zonele de responsabilitate din județul Cluj, în PNA, au efectuat lucrări de împădurire pe suprafețele trecute în clasa de regenerare, cu specii autohtone. O excepție s-a constatat și în acest an pe proprietatea Comunei Rieni, în zona Măgura Vânăta unde, pe suprafețele dezgolite ca urmare a calamităților și a unor tăieri, neavizate de APNA, nu au fost efectuate lucrări de reîmpădurire, rămânând suprafețe mari neregenerate.

În unele cazuri, lucrările de exploatare forestiere, aplicate neconform normelor tehnice în vigoare, au afectat habitate cu valoare ridicată de conservare fiind deteriorată preponderent funcția de protecție a pădurii. Tăierile și extragerile materialului lemnos rezultat s-au făcut și se mai fac uneori cu utilaje și metode inadecvate care afectează solul, semințișul, albiile apelor curgătoare etc.

Tăierile ilegale, foarte mult reduse numeric în ultimii ani, duc la depășirea capacității de producție a suprafețelor de pădure, fiind în mare parte monitorizate de APNA și se fac demersurile legale ce se impun în aceste situații.

Ca urmare a acțiunilor de patrulare întreprinse în anul 2017 pe suprafețe din PNA, ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA 0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, au fost identificate tăieri ilegale de arbori atât din fondul forestier cât și din pajiști împădurite, pentru care s-au întocmit rapoarte și au fost aplicate măsurile legale. Astfel, s-au constatat tăieri ilegale de arbori în fondul forestier și în afara acestuia în zonele Padiș și Bălileasa din județul Bihor dar și pe unele suprafețe din județul Alba, afectând suprafețe reduse, în mod sporadic.

Tăierile ilegale reprezintă o amenințare importantă asupra habitatelor forestiere din PNA și siturile Natura 2000 conexe, ca și abandonarea rumegușului rezultat din prelucrarea lemnului la marginea drumurilor și aruncarea lui în cursurile de apă.

Amplasarea materialului lemnos rezultat din prelucrare (cherestea etc) de-a lungul drumurilor din ariile naturale protejate, precum și păstrarea în aceste locații pentru o perioadă mai lungă de timp, aduce prejudicii ansamblului peisagistic din PNA și siturile Natura 2000 conexe.

Exploatarea forestiere au condus în ultimii ani, în unele locuri, la extinderea eroziunii solului și implicit la decopertarea lapiezurilor, formarea unor ravene și colmatarea unor ponoare (inclusiv datorită abandonării deșeurilor lemnoase) în zona Padiș, Gârda, Bătrâna, Ic Ponor, care au dus la modificări ale regimului hidrologic.

S-a constatat și faptul că atacurile de Ips sp. au scăzut în intensitate comparativ cu anii precedenți, măsurile aplicate, în principal, de către personalul administrației silvice, pentru controlul și reducerea populațiilor acestora fiind amplasarea de curse feromonale, dar și extragerea arborilor infestați din fondul forestier situat în afara zonelor de conservare specială, protecție strictă, protecție integrală.

Activități de pescuit, vânătoare și cules

243. Braconajul, otrăvirea, capcane

*250. Recoltarea din floră**251. Recoltarea ilegală de specii floristice*

Exploatarea resurselor naturale, reprezentate de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale, exercită o presiune care, în condițiile unei legislații permisive preponderent neadecvate reglementării acestor activități, ca și a dificultăților de punere a ei în aplicare, poate să ducă la diminuarea acestor resurse. În situația unor studii de evaluare a impactului activității asupra mediului realizate superficial de către firmele din domeniu, aceste activități de colectare, achiziționare, comercializare a fructelor de pădure, ciupercilor, plantelor medicinale etc., ar putea conduce, pe viitor, la afectarea gradului de conservare al habitatelor din care acestea sunt colectate.

Astfel, în anul 2017 au fost constatate mai multe nereguli în legătură cu activitățile de colectare a speciilor de floră. Cele mai elocvente exemple în acest sens au fost identificate pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate de APNA, situate în județul Cluj, unde, culegători, care au domiciliul în afara limitelor PNA și ale siturilor Natura 2000 conexe, transportă ciupercile și fructele de pădure la firme care au puncte de achiziție în afara limitelor PNA, astfel, ne mai putându-se exercita vreun control asupra cantităților care se recoltează din ariile naturale protejate administrate. În această situație, studiile de evaluare a resurselor devin formale, ca și avizele date pentru o anumită cantitate.

Au fost continuate acțiunile de control la punctele de achiziție de ciuperci și fructe de pădure, împreună cu reprezentanți ai GNM și ai Jandarmeriei Montane. Ca urmare a acestor acțiuni, la punctele de achiziție din locul numit Grinzi s-a constatat că există deșeuri abandonate. Aceste deșeuri sunt rezultate în urma activităților de achiziție a fructelor de pădure, ciupercilor și plantelor medicinale. Agenții economici nu evacuează deșeurile de la punctele de achiziție, cu toate că această condiție este specificată ca fiind obligatorie în avizul emis de APNA. Ca urmare, au fost aplicate 5 sancțiuni contravenționale conform OUG 57/2007 actualizată.

Se realizează sezonier monitorizarea acestor tipuri de activități, și se adoptă măsurile legale ce se impun.

De asemeni, braconajul, deși la scară mică, poate reprezenta o amenințare asupra speciilor de faună de ineteres cinegetic și a celor stict protejate, precum carnivore mari, păsări răpitoare, cu toate că această activitate ilegală este permanent monitorizată și se iau măsuri de combatere a ei.

În anul 2017, a fost constatată o tentativă de braconaj cinegetic la nivelul PNA și a siturilor Natura 2000 conexe, în care au fost implicate 2 persoane, dar până la sosirea organelor abilitate acestea au părăsit zona fără a mai putea fi identificate.

Un caz de braconaj piscicol a fost identificat de către personalul APNA împreună cu reprezentanți ai OS Beliș, pe zona de responsabilitate Cluj, în care au fost implicate trei persoane, faptă încadrată ca infracțiune, cercetările fiind preluate de Poliția Huedin pentru rezolvarea cazului.

În cursul anului 2017 agenții de teren din zona de responsabilitate Cluj au extras din cuva barajului Fântânele două plase monofilament de dimensiuni considerabile, fără a se putea identifica persoanele responsabile de această faptă ilegală. Aceste plase au fost distruse iar peștii eliberați.

Ca urmare, au fost intensificate activitățile de prevenire și control ale personalului APNA dar și colaborarea cu alte instituții, în special cu Poliția și Jandarmeria.

*Activități miniere și extragere de minerale**301. Cariere*

În prezent, pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate funcționează legal 2 cariere, preexistente înființării ariilor naturale protejate, la Băița-Plai jud. Bihor și la Mățișești jud. Alba. Zona este afectată într-un mod aproape iremediabil de intervenția antropică prin modificarea morfologiei suprafeței.

De asemeni, sunt prezente halde de steril în zonele Băița-Nucet, Valea Fagulului, Valea Seacă,

Valea Aleului, Valea Rea.

Toate aceste activități se derulează anterior anului 2004, drept urmare sunt monitorizate și în prezent.

În anul 2017, în urma verificărilor periodice, nu au fost constatate exploatări de resurse minerale, în plus față de cele menționate.

Activități de urbanism, industrializare sau activități similare

402. Urbanizare discontinuă

403. Locuințe/așezări dispersate

409. Alte forme de așezări

420. Depozite de deșeuri

Una din principalele presiuni cu care se confruntă APNA de la începutul funcționării administrației este cea de extindere și dezvoltare a zonelor locuite, fără ca aceste activități să fie generate întotdeauna de nevoi locale ci, mai curând de persoane sau grupuri de persoane din afara comunităților locale. Prin procesul de planificare, monitorizare și control, APNA a încercat permanent să prevină degradarea peisajului și biodiversității, fragmentarea și degradarea habitatelor prin mijloacele legale și logistice de care dispune. Cu toate acestea nivelul acestei categorii de presiuni rămâne ridicat. În anul 2017 prevenirea acestor presiuni a fost realizată în primul rând prin procesul de avizare de planuri și proiecte, ceea ce implică și activități de verificare și control precum și de corelare a datelor cu prevederile legale.

În anul 2017 s-a continuat activitatea de inventariere și centralizare a datelor referitoare la construcțiile ilegale, rezultând un număr de 37 de amplasamente situate în zona Padiș- Răchita (ZPI), respectiv 35 de amplasamente situate în zona Vărășoaia-Padiș Șes, dintre care 10 amplasamente în ZPI și restul în ZMD, ca și 4 construcții în zona de responsabilitate din județul Cluj, una pe Valea Firii și trei pe malul Lacului Beliș. Pentru construcțiile ilegale s-au aplicat măsurile legale și se monitorizează de asemenea efectele demersurilor legale întreprinse de către APNA în anii anteriori.

Între alte aspecte, în zona Padiș – Glăvoi s-a constatat continuarea lucrărilor la o construcție ilegală identificată în anii precedenți, al cărei proprietar a fost identificat. De asemenea, în Șesul Padiș, zona de management durabil, a fost identificată o nouă construcție ilegală. În ambele cazuri au fost adoptate măsurile legale care se impun.

În cursul anului 2017, în zona de responsabilitate din județul Cluj, zona de management durabil a PNA, au fost identificate 3 construcții ilegale. Două dintre acestea situate pe malul barajului Fântânele, ai căror proprietari nu au fost identificați, chiar după controale efectuate de către rangerii APNA împreună cu reprezentanții GNM Cluj, urmând ca cei din urmă să facă demersurile legale pentru a identifica proprietarii construcțiilor.

Cealaltă construcție ilegală, situată în zona IC-Ponor, a fost demolată și terenul a fost adus la starea inițială, ca urmare a controlului efectuat de către GNM Comisariatul Județean Bihor, Administrația Parcului Natural Apuseni și reprezentanți ai OS Horea-Apuseni SRL.

De asemenea s-a continuat monitorizarea în vederea prevenirii abandonării deșeurilor și înlăturării deșeurilor abandonate. În cursul anului 2017 s-au identificat noi zone de depozitare ilegală a deșeurilor ca și menținerea unor depozități preexistente în locații de pe raza PNA și siturilor Natura 2000 conexe. Cu toate că se întreprind de către personalul APNA acțiuni de conștientizare a populației locale, numeroase activități de ecologizare, montare de coșuri pentru colectarea deșeurilor, persistența depozitării deșeurilor în afara locurilor special amenajate se datorează lipsei contractelor cu firmele de salubritate sau nerespectării prevederilor contractuale de către acestea, dezinteresului manifestat de către locuitori și turiști față de această problemă.

Timpul liber și turismul

602. Complex de schi

608. Camping, caravane

- 622. *Vehicule nemotorizate*
- 623. *Vehicule motorizate*
- 624. *Alpinism, turism montan, speologie*

Activitățile intensive de recreere, necontrolate, mai ales în zonele sensibile ale parcului se constituie ca presiuni asupra gradului de conservare a speciilor și habitatelor, peisajului și fenomenelor geomorfologice.

Ca urmare acțiunilor de patrulare și controalelor tematice, în acest an, s-au luat măsuri pentru dezafectarea unor vetre de foc ilegale, sancționarea accesului cu vehicule motorizate în afara drumurilor publice și a câmpării în perimetre neavizate, abandonării necontrolate a deșeurilor

Ca și în anii anteriori, în anul 2017 s-a insistat pe acțiuni de prevenire și control a acestui tip de activități.

Prin activitatea de avizare și controlul exercitat de APNA, aceste presiuni sunt menținute la un nivel cât mai redus.

Poluare și alte impacturi ale activităților umane

- 700. *Poluarea*
- 701. *Poluarea apei*
- 703. *Poluarea solului*
- 709. *Alte forme de poluare sau alte forme asociate de poluare*

În unele zone carstice (ex. Platoul Carstic Ocoale, Padiș, Căput, etc.) lipsește un sistem de colectare, evacuare, epurare a apelor uzate, iar sistemele proprii care deservește construcțiile existente sunt ineficiente sau exploatate defectuos de către proprietari producându-se astfel o poluare difuză a apei care nu se filtrează în sistemele carstice și iese uneori la suprafață unde este utilizată ca apă potabilă. Lipsa unui sistem eficient de distribuire a apei potabile și de epurare a apelor menajere sunt probleme majore care, în unele zone, constituie factori limitativi pentru dezvoltarea acestora, și pot duce la degradări ireversibile ale ecosistemelor subterane. Calitatea apelor curgătoare este afectată de poluarea cu deșeuri menajere din gospodăriile localnicilor, dar și din activitățile turistice. Fenomenul are o amploare mai mare în zona de intravilan din platoul Padiș și Valea Cetăților, în zona Văii Sighiștelului și în localitățile situate în bazinul superior al Văii Arieșului, satul de vacanță Vârtope.

În urma analizelor chimice și microbiologice realizate în trecut s-a constatat că majoritatea surselor de apă de pe cuprinsul PNA sunt afectate de poluare, respectiv unele nu sunt potabile.

Pe parcursul anului 2017 s-au efectuat verificări pe teren privind potențiale surse de poluare, insistându-se pe acțiuni de prevenire și control.

Schimbări ale condițiilor hidraulice provocate de om

- 850. *Modificarea funcționării hidrografice*
- 852. *Modificarea structurală a cursurilor de apă interioară*
- 890. *Alte schimbări ale condițiilor hidraulice provocate de om*

După construirea în trecut a barajelor care au creat acumulările existente (lacul Fântânele, lacurile din amonte și aval de Boga, lacul de pe valea Drăganului) s-au produs modificări în structura habitatelor, a compoziției în specii și a peisajului datorită fragmentării habitatului acvatic, a trecerii de la un regim de apă curgătoare la regim hidrologic lacustru, a etajării pe verticală a noilor lacuri formate. În funcție de dimensiuni, acestea generează un impact diferențiat, care e dificil de cuantificat în condițiile în care nu s-au efectuat studii asupra biodiversității înainte de construirea lor (în anii 1970), care să servească drept comparație pentru evaluarea potențialului impact pe care aceste amenajări antropice l-au avut sau îl mai au asupra mediului.

De asemenea, mai ales în zona sensibilă din platoul Padiș, dar și în alte zone cum ar fi bazinul superior al Văii Arieșului, s-au realizat numeroase captări de apă subterană fără o planificare teritorială adecvată și studii hidro-geologice de referință, după metoda „primul sosit – primul servit”. Acestea pot produce modificări ale circulației apelor de suprafață și din sistemele carstice.

Lucrările de regularizare a torenților, în general, și, mai ales, lucrările transversale efectuate în albia râurilor, afectează în mod negativ speciile de pești prin fragmentarea habitatului. Sunt afectate preponderent acele specii de pești care nu pot efectua sărituri mari pentru a depăși pragurile transversale: zglăvoaca (*Cottus gobio*), zvărluga (*Cobitis taenia taenia*), chișcarul (*Eudontomyzon danfordi*), petrocul (*Gobio uranoscopus*) și țiparul (*Misgurnus fossilis*). Toate lucrările realizate cu respectarea prevederilor legale în perioada asigurării administrării de către structura noastră și care au fost supuse procesului de avizare au avut ca și condiții principale asigurarea prevenirii fragmentării habitatelor.

Se monitorizează impactul asupra habitatelor și a biodiversității apărut ca urmare a prezenței microhidrocentralelor pe Valea Drăganului, în ROSPA 0081 Munții Apuseni-Vlădeasa.

Procese naturale biotice

950. Evoluția biocenotică

990. Alte procese naturale

Schimbările rapide din mediul înconjurător sunt cauzate de creșterea populației la nivel mondial, de creșterea ratei de consum a resurselor de către societatea umană și de schimbări ale tehnologiilor și ale organizării politico-sociale. Cea mai importantă componentă a schimbărilor globale o reprezintă modificarea climei datorită creșterii concentrației gazelor cu efect de seră, care are un impact important asupra mediului și activităților economico – sociale. Fenomenul de încălzire globală a condus la creșterea frecvenței evenimentelor extreme, alternanța rapidă între caniculă severă/secetă accentuată și precipitații abundente/inundații fiind din ce în ce mai evidentă. Potrivit Raportului privind starea mediului în România, variabilitatea climatică va avea efecte directe asupra unor sectoare precum agricultura, silvicultura, gestionarea resurselor de apă, va conduce la modificarea perioadelor de vegetație și la deplasarea liniilor de demarcație dintre păduri și pajiști, va determina creșterea frecvenței și intensității fenomenelor meteorologice extreme (furtuni, inundații, secete). Schimbările în regimul climatic din România se încadrează în contextul global, ținând seama de condițiile regionale: creșterea temperaturii va fi mai pronunțată în timpul verii, în timp ce, în nord-vestul Europei creșterea cea mai pronunțată se așteaptă în timpul iernii. Astfel, în România se așteaptă o creștere a temperaturii medii anuale față de perioada 1980-1990, similară întregului spațiu european, existând diferențe mici între rezultatele modelelor, în ceea ce privește primele decenii ale secolului XXI, și mai mari în ceea ce privește sfârșitul secolului: între 0,5°C și 1,5°C, pentru perioada 2020-2029; între 2,0°C și 5,0°C, pentru 2090-2099, în funcție de scenariu (exemplu: între 2,0°C și 2,5°C în cazul scenariului care prevede cea mai scăzută creștere a temperaturii medii globale și între 4,0°C și 5,0°C în cazul scenariului cu cea mai pronunțată creștere a temperaturii). Sub aspectul regimului de precipitații, pentru perioada 1901-2010 analizele efectuate indică existența, în special după anul 1961, a unei tendințe generale descrescătoare a cantităților anuale de precipitații la nivelul întregii țări și în special o creștere accentuată a deficitului de precipitații în zonele situate în sudul și estul României. Astfel, scenariile climatice rezultate în cadrul studiului de cercetare realizat de Administrația Națională de Meteorologie se referă la creșteri ale temperaturilor, modificări ale modulelor de precipitații, evenimente extreme și dezastre naturale legate de vreme.

În urma observațiilor din teren, s-a constatat că la începutul anului 2014, în zona Ponor - Scind au apărut pe anumite suprafețe cu calcare la suprafață și expoziție însoțită, din zona de protecție integrală, mulți arbori uscați, din speciile molid și brad, cel mai probabil din cauza factorilor climatici, în special a secetei prelungite și temperaturilor ridicate din anii precedenți. Fenomenul se află sub monitorizare permanentă.

În strânsă relație cu exploatarea materialului lemnos sunt și presiunile reprezentate de cauze naturale. Astfel, vântul puternic poate produce masive doborâturi ale unor pâlcuri întregi de pădure, care a fost rărită inițial de o exploatare nerațională. Această amenințare asupra biodiversității ecosistemelor forestiere este mereu prezentă în PNA, iar în anul 2017, s-a manifestat sub forma unei furtuni puternice în data de 17.09.2017 când, pe suprafața PNA și a siturilor Natura 2000 conexe, au fost doborâți cu preponderență arbori din specia *Picea abies* pe câteva sute de hectare, atât în masă cât și dispersați din zonele de protecție integrală și de management durabil ale PNA.

Administratorii fondului forestier de pe suprafața PNA și a siturilor Natura 2000 conexe nu au reușit până la finalul anului 2017 finalizarea în totalitate a punerii în valoare a masei lemnoase doborâte și afectate de furtună, existând în acest context riscul unor atacuri mai consistente ale gândacilor de scoarță, preponderent a genului *Ips*, dacă nu se vor adopta măsuri urgențe de prevenire ale atacurilor ca și de extragere a materialului lemnos în timp util.

4. STAREA DE CONSERVARE A ARIILOR NATURALE PROTEJATE COMPARATIV CU ANUL PRECEDENT

PARCUL NATURAL APUSENI ȘI ROSCI 0002 APUSENI, ROSCI 0016 BUTEASA, ROSPA0081 MUNȚII APUSENI-VLĂDEASA ȘI CELE 55 DE ARII NATURALE PROTEJATE

Termenul Stare de Conservare, conform definiției din Directiva Habitare, se referă la situația de ansamblu a speciilor în bioregiunile din România, evaluările fiind planificate a fi realizate pe câte o perioadă de 6 ani.

Termenul "stare de conservare" a fost utilizat și în Fișele Standard Natura 2000 pentru a indica situația unei specii la nivelul unui anumit sit Natura 2000 (la care se referea fișa), în aceste cazuri fiind stabilite trei categorii: A ("stare de conservare" excelentă), B ("stare de conservare" bună) și C ("stare de conservare" medie sau redusă).

În vederea eliminării eventualelor confuzii create de utilizarea aceluiași termen în cele două tipuri de cazuri (evaluarea situației la nivel de sit individual și evaluarea situației la nivel de regiune biogeografică), în versiunea de Fișă Standard Natura 2000 adoptată în 2011 termenul "stare de conservare" (în engleză: conservation status) a fost înlocuit cu termenul "grad de conservare" (în engleză: degree of conservation).

Ca urmare, în cazul evaluării situației speciilor și habitatelor de interes comunitar la nivel de regiune biogeografică se utilizează numai termenul „stare de conservare”, iar în cazul evaluării situației speciilor și habitatelor de interes comunitar la nivelul unui sit Natura 2000 se utilizează numai termenul „grad de conservare”.

În vederea monitorizării speciilor și habitatelor și evaluării gradului de conservare a acestora, se continuă realizarea și actualizarea protocoalelor de monitorizare și se extind activitățile de monitorizare și inventariere, după caz, pe suprafețe incluse în siturile Natura 2000 conexe PNA.

Se continuă monitorizarea habitatelor de interes comunitar pe toată suprafața PNA și a siturilor Natura 2000 conexe, cu preponderență pentru habitatele prioritare, dar și pentru cele sensibile și supuse presiunilor antropice și naturale (habitatele forestiere, cavernicole, de grohotiș, de turbării), în vederea evaluării gradului de conservare a acestora pe suprafețele ariilor protejate.

În ansamblu, gradul de conservare a celor 33 tipuri de habitate identificate în arealul PNA și al siturilor Natura 2000 conexe se menține, față de anul precedent, predominant B (bun), prin faptul că suprafețele ocupate de acestea se păstrează în limite relativ constante și și-au menținut integritatea structurală și funcțională. Cu toate că, urmare a furtunii din septembrie 2017, suprafețe relativ importante ocupate, în special, de habitatul 9410 au fost afectate de doborâturi de vânt, gradul de conservare a acestui tip de habitat se menține ca fiind A (excelent) pentru că există

premize bune de regenerare.

În zonele de protecție integrală, în care predomină habitatul 9410 Păduri acidofile cu *Picea abies* din regiunea montană (*Vaccinio-Piceetea*) a scăzut impactul antropic negativ, prin neavizarea extragerii nejustificate a masei lemnoase în scopul prevenirii atacurilor de *Ips sp.*, aceasta contribuind la îmbunătățirea stării de conservare, implicit pentru speciile de faună. Măsurile de combatere au fost limitate la tehnici și proceduri fără extragerea materialului lemnos cu avizul Consiliului Științific. Cu toate acestea, în zonele tampon și de management durabil, unde se continuă activitatea de exploatare a masei lemnoase, preponderent a arborilor cu vârste înaintate, se observă o scădere a diversității biologice, fiind afectate, prin diminuarea locurilor de cuibărit, mai ales speciile de păsări răpitoare de zi și noapte, ca și cele de ciocănitori. De aceea se continuă monitorizarea acestor aspecte, cât și a dinamicii evoluției populațiilor de păsări și micromamifere.

Exploatarea resurselor naturale, reprezentate preponderent de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale, exercită o presiune care, în condițiile unei legislații permissive preponderent neadecvate reglementării acestor activități, cu scopul evitării afectării negative a capacității de suport a ecosistemelor, ca și a dificultăților de punere a ei în aplicare, poate să ducă la diminuarea acestor resurse. În situația unor studii de evaluare a impactului activității asupra mediului realizate superficial de firmele din domeniu, aceste activități de colectare, achiziționare, comercializare a fructelor de pădure, ciupercilor, plantelor medicinale etc., ar putea conduce la scăderea gradului de conservare al habitatelor din care acestea sunt colectate cât și a bazei trofice pentru o serie de specii de faună, una din speciile cele mai afectate fiind *Ursus arctos*. Se realizează monitorizarea acestor tipuri de activități în perioada sezonelor de recoltare.

În cadrul proiectului LIFE "*Conservarea speciilor de liliaci din Munții Pădurea Craiului, Bihor, Trascău*" derulat în perioada 2010 – 2013, implementat de APM Bihor și APLR au fost montate porți, sisteme de închidere a accesului în peșterile Coliboaia, Humpleu, Măgura, Fânațe și Onceasa pentru protecția speciilor de liliaci existente în acestea. Se constată rezultate favorabile transpuse prin menținerea gradului de conservare a populațiilor de chiropterelor în aceste habitate, dar și păstrarea integrității structurale și funcționale a ecosistemelor subterane vizate. Prin sistemul de avizare și control direct a activităților cu caracter speologic se menține sub control accesul în peșterile cuprinse în PNA și siturile Natura 2000 conexe, ducând la menținerea gradului de conservare a acestor tipuri de habitate, acesta fiind A (excelent).

Speciile de carnivore mari sunt monitorizate permanent, gradul de conservare a populațiilor existente în PNA este constant, neînregistrându-se fluctuații importante privind dinamica populațiilor rezidente față de anii precedenți. Aceleași aspecte fiind înregistrate și pentru speciile de erbivore precum cerb comun, căprior, capră neagră.

Rezultatele evaluărilor din anii anteriori, până în 2017 au arătat că în PNA și ROSCI002 Apuseni trăiesc un număr de aproximativ 26 lupi (*Canis lupus*). Acest număr reprezintă numărul optim în raport cu suprafața PNA și ROSCI002 Apuseni, luând în considerare repartiția habitatelor preferate și biologia speciei. Este semnalată, în județul Cluj, prezența a două grupuri de 8 și respectiv 7 lupi, iar în județele Bihor și Alba câte un haitic, format din 6 și respectiv, 5 lupi. Concluziile monitorizării speciei arată că se menține gradul de conservare B (Bun), urmărindu-se mai atent trendul populației în următorii ani, habitatele forestiere preferate având grade de conservare de tip A (excelent) sau B (Bun).

În mod similar, se poate considera o populație bine reprezentată și pentru râs (*Lynx lynx*), existând pe suprafața PNA un număr de circa 20 râși (7 în județul Cluj, 5 în Bihor și 8 în județul Alba), având un grad de conservare B (Bun). Monitorizarea acestei specii este în curs de extindere, rezultând o imagine mai amplă a ecologiei populației de *Lynx lynx* și a arealului utilizat de aceasta în PNA și siturile Natura 2000 conexe.

Cu toate că speciile de carnivore mari nu figurează în Formularul Standard al ROSCI 0016 Buteasa, este necesară evaluarea efectivelor și statutului de conservare a speciilor menționate, având în vedere conectivitatea populațiilor cu cele din PNA și ROSCI 0002 Apuseni..

Monitorizările realizate pentru ursul brun (*Ursus arctos*), pe parcursul administrării ariilor naturale protejate până în prezent, au scos în evidență menținerea unui număr relativ constant, respectiv: 21-25 de exemplare, număr considerat de specialiști ca fiind sub capacitatea de suport a ecosistemelor preferate de acest mamifer. În anul 2017 efectivul de urs brun este distribuit astfel: 7 exemplare în județul Bihor (identificându-se și un bârlog locuit, în acest an), 14 exemplare în județul Cluj și aproximativ 2 exemplare în județul Alba, însumând circa 23 exemplare. Acest lucru este alarmant, deoarece populația de *Ursus arctos* din Apuseni are un grad de izolare mai mare față de alte populații din Carpați. Cu toate că specia nu figurează în Formularul Standard al ROSCI 0002 Apuseni și al ROSCI 0016 Buteasa este necesară continuarea studierii acestei populații de *Ursus arctos*, cu preponderență pentru înțelegerea gradului de izolare, a coridoarelor de conexiune cu alte populații de urs din perimetrul Carpaților, a capacității de suport a și a ofertei trofice a habitatelor.

Până în anul 2017 s-a derulat proiectul de cercetare științifică „Monitorizarea impactului antropic în peșteri turistice – proiect pilot asupra protocoalelor de monitorizare și tehnicilor de remediere în peșterile turistice din România”, implementat în perioada 2014 – 2017 de către de Institutul de Speologie „Emil Racoviță” al Academiei Române, rezultatele proiectului ducând la o mai bună evaluare și înțelegere a gradului de conservare a habitatelor cavernicole din PNA și siturile Natura 2000 conexe.

Cu toate că există o rețea de căi de acces destul de amplă în PNA, acestea nu au fost extinse în ultimul timp, în anul 2017 realizându-se doar reabilitări și reparații ale căilor de acces existente, evitându-se până în prezent fragmentarea suplimentară a habitatelor.

Habitatele de pajiști și fânețe își mențin gradul de conservare B (bun), cu toate că au existat afectări minore datorate tăierilor de vegetație arbustivă intenționate, ocazionate de aplicarea măsurilor de menținere a suprafeței pajiștilor. Se evidențiază necesitatea coroborării mai eficiente a legislației mediului cu cea din domeniul agricol, pentru evitarea, pe viitor, a degradării acestor tipuri de habitate, inclusiv prin lucrări realizate în temei legal din punctul de vedere al actelor normative privind agricultura.

Dezvoltarea și extinderea zonelor construite, inclusiv a construcțiilor izolate, în zonele de pajiști, fără deplina respectare a prevederilor legale, sunt o reală amenințare asupra habitatelor practice atât direct cât și indirect. În cazul habitatelor sensibile, situate cu preponderență în zona de protecție integrală, trebuie luate măsuri legale adecvate de către autoritățile care au fost sesizate de către APNA, cu privire la situațiile existente, menținerea și perpetuarea modului de construire ilegal putând să conducă pe viitor la deteriorarea gravă, uneori ireversibilă a gradului de conservare actual al habitatelor. APNA monitorizează în permanentă astfel de situații, solicitând în mod constant sprijinul autorităților competente pentru soluționarea cazurilor apărute.

Starea ecologică, chimică și potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață la nivelul PNA și a siturilor conexe se poate caracteriza ca fiind bună-moderată.

Corpul de apă subterană ROSO04 - Munții Bihor – Vlădeasa, dezvoltat în zonă montană fără impact antropic, se află în stare calitativă bună, nefiind înregistrate depășiri ale valorilor prag la niciun indicator, conform datelor prezentate în Planul de Management al spațiului hidrografic Someș-Tisa.

5. NUMĂR DE AVIZE FAVORABILE/NEFAVORABILE ELIBERATE DE CUSTODE PENTRU PLANURI/PROIECTE/ACTIVITĂȚI SUPUSE PROCEDURILOR DE REGLEMENTARE DE MEDIU

În anul 2017, APNA a emis în total 211 avize, din care 208 au fost favorabile cu impunerea de condiții și recomandări, în vederea respectării prevederilor legale în vigoare, iar 27 dintre acestea au fost emise în baza hotărârii Consiliului Științific înființat pe lângă APNA. Din totalul avizelor

emise în anul 2017, 3 avize au fost nefavorabile emise în baza hotărârii Consiliului Științific înființat pe lângă APNA.

În mod continuu au fost înregistrate și analizate documentațiile transmise în vederea obținerii avizelor, uneori, s-au solicitat clarificări și completări, de asemenea au fost verificate în teren locațiile și amplasamentele propuse pentru realizarea de construcții/investiții, au fost transmise spre analiză membrilor Consiliului Științific, după caz, și în final au fost emise avize de către APNA în temei legal. În anumite situații au fost desemnate persoane din partea APNA care să participe și să supravegheze respectarea condițiilor impuse prin avizele eliberate pentru activitățile propuse a fi desfășurate.

Relaționarea cu Consiliul Științific

Componența Consiliului Științific al Parcului Natural Apuseni a fost aprobată de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin *Ordinul nr. 1967 din 14.12.2015* și revizuită ulterior prin *Ordinul nr. 1222 din 29.06.2016 privind aprobarea componenței Consiliului Științific înființat pe lângă Administrația Parcului Natural Apuseni*.

APNA a menținut permanent comunicarea cu membrii Consiliului Științific prin transmiterea on-line a solicitărilor pentru care a fost necesară emiterea unei hotărâri în vederea fundamentării științifice a avizelor APNA.

În anul 2017 s-au transmis spre analiză și au fost supuse la vot de către membrii Consiliului Științific, un număr de 32 de solicitări pentru realizarea de planuri/programe/activități pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate de APNA, respectiv pentru aprobarea planului anual de lucru pentru anul 2017 și al raportului de activitate pentru anul 2016. În urma centralizării voturilor, conform prevederilor legale în vigoare au fost întocmite în total 32 de hotărâri ale Consiliului Științific, în baza cărora APNA a emis avizele solicitate.

Relaționarea cu Consiliul Consultativ de Administrare

Componența Consiliului Consultativ de Administrare al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, situri aflate în administrarea RNP Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. a fost aprobată de către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor prin *Ordinul nr. 564 din 16.03.2016*.

În data de 31.01.2017 a fost întrunită ședință de lucru a Consiliului Consultativ de Administrare al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000 ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, situri aflate în administrarea RNP Romsilva – Administrația Parcului Natural Apuseni R.A., care a avut ca obiectiv principal identificarea unor soluții privind limitele ariilor naturale protejate aflate în administrarea APNA, având în vedere problemele întâmpinate de către membrii comunităților locale în obținerea subvențiilor acordate de către Agențiile de Plăți și Intervenții în Agricultură.

În cadrul acestei întâlniri de lucru, APNA a prezentat situația dezastruoasă a managementului deșeurilor pe suprafața ariilor naturale protejate, făcând apel către reprezentanții autorităților publice să adopte toate măsurile care se impun pentru evacuarea deșeurilor de pe teritoriul UAT-urilor situate în ariile naturale protejate.

6. CONTROALE ALE AUTORITĂȚILOR DE MEDIU

Nr. Crt.	Instituția de control	Data	Obiectul controlului	Măsuri impuse	Stadiul de realizare a măsurilor impuse APNA
1	GNM Comisariatul General București	19.06.2017	Control tematic privind verificarea modului de realizare a abligațiilor ce revin RNP și APNA cu privire la administrarea ariilor naturale protejate administrate conform contract nr 2056/19.11.2014	1. Se va transmite la GNM - Comisariatul General copie de pe Regulamentul Parcului Natural Apuseni, însoțit de ordinul de ministru prin care a fost aprobat, conform OUG 57/2007 actualizată, în termen de 15 zile de la publicare în monitorul oficial	În curs de realizare în funcție de aprobarea Regulamentului prin ordin de ministru
				2. Se interzice eliberarea de Avize pentru accesul în peșterile de Clasă A până la aprobarea Regulamentului Parcului Natural Apuseni	Realizat
				3. Se va transmite Regulamentul Parcului Natural Apuseni, Agenție Naționale pentru Aree Protejate, în vederea obținerii avizului	Realizat
				4. Se va actualiza situația construcțiilor ilegale existente pe raza PN Apuseni	Realizat
2	GNM Comisariatul Județean Bihor	29.06.2017	Control tematic privind verificarea modului de realizare a abligațiilor ce revin RNP și APNA cu privire la administrarea ariilor naturale protejate administrate conform contract nr 2056/19.11.2014	1. Se va raporta la GNM CJ Bihor apariția oricărei construcții/investiții pe raza Parcului Natural Apuseni fără respectarea prevederilor legale în vigoare	Realizat
3	GNM Comisariatul Județean Bihor	30.06.2017	Control tematic privind verificarea modului de realizare a abligațiilor ce revin RNP și APNA cu privire la administrarea ariilor naturale protejate administrate conform contract nr 2056/19.11.2014	1. Se va raporta la GNM CJ Bihor apariția oricărei construcții/investiții pe raza ROSCI0002 Apuseni și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, fără respectarea prevederilor legale în vigoare	Realizat
4	GNM CJ Alba	10.07.2017	Control tematic protecția mediului (Ipeștera Gheșarul de la Vârtop)	1. Se va notifica GNM CJ Alba la producerea oricărui eveniment care afectează aria protejată	Realizat
5	GNM CJ Alba	11.07.2017	Control tematic protecția mediului	1. Se vor identifica zonele de depozitări ilegale de deșuri de pe teritoriul PNA și luarea de măsuri în privința dezafectării acestora	Realizat
				2. Informarea GNM CJ Alba cu privire la orice prejudiciu aduse bunurilor patrimoniului natural cauzate de terțe persoane în ariile naturale protejate avute în administrare	Realizat

Nr. Crt.	Instituția de control	Data	Obiectul controlului	Măsuri impuse	Stadiul de realizare a măsurilor impuse APNA
5	GNM CJ Alba	11.07.2017	Control tematic protecția mediului	3. Transmiterea Planului de Management aprobat la GNM CJ Alba	În curs de realizare, după aprobarea planului de management
6	GNM CJ Cluj	29.08.2017-28.09.2017	Control tematic protecția mediului	1. Transmiterea la GNM CJ Cluj a setului minim de măsuri de conservare	Realizat
				2. Comunicarea la GNM CJ Cluj a dovezii transmisei către autoritatea responsabilă a sistemului de tarifyare în vederea avizării	Realizat
				3. Informarea autorității responsabile și a GNM CJ Cluj, în termen de 24 de ore de la producerea oricărui prejudiciu asupra capitalului natural și cultural de pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate	Realizat
7	GNM S CJ Alba	04.09.2017	Control tematic protecția mediului (Cheile Ordâncușei și Izbucul Tăuz)	1. Informarea GNM CJ Alba cu privire la orice prejudiciu adus patrimoniului natural cauzat de terțe persoane	Realizat
8	GNM S CJ Alba	05.09.2017	Control tematic protecția mediului (Cheile Ordâncușei și Izbucul Tăuz)	1. Informarea GNM CJ Alba cu privire la orice prejudiciu adus patrimoniului natural cauzat de terțe persoane	Realizat
9	GNM CJ Alba	14.09.2017	Control tematic protecția mediului (Coiba Mica Coiba Mare)	1. Amplasarea unui panou de informare în zona ariei naturale Coiba Mică	Realizat
				2. Transmiterea la GNM CJ Alba a modului de realizare a măsurii impuse prin Raportul de Inspecție	Realizat
10	GNM CJ Bihor	18.12.2017	Control tematic privind verificarea modului de realizare a obligațiilor ce revin RNP și APNA cu privire la administrarea ariilor naturale protejate administrate conform contract nr 2056/19.11.2014	1. Se va transmite Raportul Anual de Activitate pentru anul 2017 către autoritatea competentă	Se va respecta termenul preăvăzut în Contractul de Administrare

P1. MANAGEMENTUL BIODIVERSITĂȚII

1.1. Inventariere și cartare

Au fost realizate în anul 2017 peste 240 de observații asupra a 27 specii de faună și floră în cadrul PNA și siturilor Natura 2000 conexe.

Datele obținute din activitățile de observare și inventariere au fost centralizate în baza de date pentru biodiversitate.

Au fost organizate și s-a participat la acțiunile de estimare a efectivelor de carnivore din specii strict protejate, respectiv: urs brun, lup, râs și pisică sălbatică, pentru estimarea efectivelor de erbivore: căprior, cerb, capră neagră, la acțiunile de inventariere a speciilor de chiroptere.

În lunile mai, octombrie, noiembrie s-a realizat inventarierea efectivelor de capră neagră, pe fondurile de vânătoare 66 Biharia, 64 Dumbrăvani, 63 Pietroasa și 69 Valea Drăganului, estimându-se un efectiv de circa 90 exemplare.

În cadrul proiectului *LIFE - Connect Carpathians* au fost adunate date privind prezența și probe de excremente ale speciilor urs și lup în vederea identificării genetice și stabilirii eventualei utilizări a coridoarelor ecologice între zona Munților Apuseni și Carpații Meridionali (Retezat, Țarcu).

Au fost colectate, centralizate și analizate date și coordonate geografice pentru realizarea hărților de distribuție ale speciilor și cartarea habitatelor, inclusiv sintetizarea materialelor bibliografice existente, atât pentru PNA cât și pentru siturile Natura 2000 conexe.

Hărți cu distribuția speciilor în interiorul celor trei situri Natura 2000 precum și pe teritoriul PNA sunt în curs de elaborare și actualizare cu ajutorul imaginilor satelitare ca plan de bază. În vederea cartării distribuției speciilor și introducerea datelor într-o bază de date compatibilă cu GIS, este conceput un program simplu de cartare, care folosește imaginea satelitară ca plan de bază, iar toate datele introduse în program sunt incluse într-o bază de date Access. Baza de date conține informații precise referitoare la localizarea speciilor (coordonate geografice, numele locației etc.). Aceste informații sunt apoi transferate în sistem GIS de către specialistul în IT/GIS. Pe baza teledetecției, a digitizării zonelor de umbră având suport digital ortofotoplanul, ținându-se seama și de datele din amenajamentul silvic, de datele colectate în urma deplasărilor pe teren sunt în curs de realizare hărțile principalelor tipuri de habitate din PNA.

Activitățile de observații, inventariere și cartare s-au desfășurat pe toată perioada anului, în funcție de perioadele favorabile pentru unele clase sau specii din faună și floră în PN Apuseni și siturile Natura 2000 conexe.

Se lucrează la identificarea, ~~pondera~~ și cartarea serviciilor ecosistemice din ariile naturale protejate administrate.

1.2. Monitorizarea stării de conservare

În vederea monitorizării gradului de conservare a speciilor s-a pornit de la lista speciilor menționate în Formularele Standard ale ROSCI 0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA Munții Apuseni-Vlădeasa, ca și a celor potențiale (posibil prezente în perimetrul ariei protejate) întocmită pe baza lucrărilor publicate, a unor date de colectare indirecte, observațiilor realizate în teren, a extrapolării informației cu referire la structura și constelația specifică a habitatelor.

Pomind de la această listă primară, s-au adăugat speciile nou întâlnite și confirmate cele prezente în mod cert. Pentru speciile ce încă nu au fost întâlnite, eforturile de investigare vor fi concentrate în direcția habitatelor optime, caracteristice acestora.

Pentru fiecare clasă de vertebrate și nevertebrate se realizează protocoale de monitorizare generale și cu specificitate pentru anumite grupuri de specii sau specii separate, ținându-se cont de aspectele legate de biologia și ecologia acestora.

În general, se utilizează metoda transectelor și a observațiilor în anumite puncte staționare, alese în conformitate cu ecologia și biologia speciilor respective.

Sunt realizate și se continuă realizarea și actualizarea protocoalelor de monitorizare a habitatelor și protocoale de monitorizare pentru fiecare specie/grup de specii de interes în parte.

Există realizate protocoale de monitorizare pentru:

- 33 de tipuri habitatele de interes comunitar prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSCI0002 – Apuseni;
- 6 specii de plante enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSCI0002 – Apuseni;
- 11 specii de nevertebrate enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSCI0002 – Apuseni;
- 3 specii de amfibieni enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSCI0002 – Apuseni;
- 5 specii de ciocănitori enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC, prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSPA0081 - Munii Apuseni – Vlădeasa;
- 3 specii de răpitoare de noapte enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC, prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSPA0081 - Munii Apuseni – Vlădeasa;
- 4 specii de răpitoare de zi enumerate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC, prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSPA0081 - Munii Apuseni – Vlădeasa;
- 15 specii de chiroptere, dintre care 9 enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSCI0002 – Apuseni;
- 3 specii de carnivore mari – lup, râs, inclusiv urs brun (care nu este menționat în Formularul standard Natura 200 pentru ROSCI0002 – Apuseni), prezente în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSCI0002 – Apuseni și foarte posibil și în ROSCI0016 Buteasa;
- vidră, menționată în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE, prezentă în Parcul Natural Apuseni și situl Natura 2000 ROSCI0002 – Apuseni.

Sunt în curs de realizare protocoale de monitorizare pentru restul speciilor enumerate în anexa II a Directivei Consiliului 92/43/CEE și anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC, pentru alte specii importante de floră și faună menționate în formularul standard al ROSCI 0002 Apuseni și ROSCI0016 Buteasa, ca și pentru speciile de păsări cu migrație regulată nemenționate în anexa I a Directivei Consiliului 2009/147/EC, în vederea completării bazei de date și extinderii monitorizărilor pe suprafețele incluse în siturile Natura 2000.

Pe parcursul anului 2017 s-a derulat proiectul - „Monitorizarea anuală a speciilor de lilieci în România, în adăposturi subterane de importanță națională sau continentală”, derulat de Asociația pentru Protecția liliecilor din România, care a continuat monitorizarea speciilor de chiroptere, constatându-se menținerea gradului de conservare B (bun) al acestora.

În cadrul activităților de teren, personalul APNA a înregistrat observații asupra faunei, activităților antropice, habitatelor, consemnate în fișele de monitorizare.

1.3. Pază, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție

Pe baza Planului de Lucru pentru anul 2017, corpul de pază al APNA a derulat activități care au avut în principal următoarele tematici:

- realizarea de observații de floră/faună, conform protocoalelor de monitorizare comunicate de către specialistul în științele vieții
- realizare inventarierii construcții, infrastructură de vizitare, infrastructură de informare,

ridicare coordonate pentru diverse puncte de interes, conform solicitărilor și instrucțiunilor comunicate de specialistul în tehnologia informației (IT/GIS)

- acțiuni de prevenire/combateră fapte ilegale precum și sancționarea făptuitorilor
- supravegherea și/sau verificarea activităților de exploatare a resurselor naturale
- prevenire și combateră activităților de braconaj, participare/supraveghere la partidele de vânătoare organizate de administratorii fondurilor cinegetice
- supravegherea activităților turistice, inclusiv cele derulate în peșteri, informare și conștientizare vizitatori
- realizarea de lucrări de reparații și întreținere a infrastructurii de vizitare și informare din teren
- derularea de lucrări administrative la clădirile APNA
- asigurarea permanenței la centrele de vizitare din Gârda-Arieșeni, Doda Pili și la centrul administrativ și de vizitare din Sudrigiu
- realizarea sarcinilor suplimentar atribuite agenților de teren (investiții, achiziții, SSM, PSI, mecanizare, administrare clădiri)

Au fost derulate un număr de 484 acțiuni de verificare / control din care 9 cu colaborare a Poliției Române, 63 cu Jandarmeria Română, 7 cu Garda Națională de Mediu, 2 cu Garda Forestieră și 43 acțiuni cu alte instituții (ocoale silvice, primării, consilii județene, cluburi speologice, ONG-uri etc.).

În cursul anului 2017 au fost întocmite de către agenții de teren ai APNA un număr de 55 procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor din care:

- în baza OUG 57/2007, au fost întocmite 36 procese verbale în care a fost aplicată sancțiunea de avertisment, 10 procese verbale în care au fost aplicate sancțiuni în valoare de 65.000 lei.
- în baza OUG 195/2005, au fost întocmite 3 procese verbale în care a fost aplicată sancțiune de avertisment, iar ca măsură complementară s-a dispus evacuarea deșeurilor, deșeurile fiind evacuate din locațiile identificate.
- în baza L171/2010 au fost întocmite 3 procese verbale din care 2 sancțiuni de avertisment, confiscându-se 16.5 mc lemn de foc, respectiv 192 pomi de crăciun și s-a aplicat o sancțiune în valoare de 5000 lei. În cazul materialelor lemnoase confiscate s-au luat măsurile de conservare, acesta fiind predat în custodie ocoalelor silvice, conform prevederilor legale în vigoare.
- în baza OUG 23/2008 au fost întocmite 2 sancțiuni cu o valoare de 1200 lei.

La sesizarea APNA au fost demarate cercetări penale în 5 cazuri de infracțiuni privind realizarea de construcții/investiții pe suprafața ariilor naturale protejate în afara zonelor de dezvoltare durabilă.

În concluzie, în anul 2017, agenții de teren au parcurs un număr de 79 de zone/trasee principale de patrulare. În total s-au desfășurat un număr de 484 de acțiuni de patrulare și control în perimetrul ariilor naturale protejate administrate, rezultând un număr de 55 procese verbale de constatare și sancționare a contravențiilor constatate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate cu o valoare de 71.200 mii lei, respectiv 5 sesizări penale privind realizarea de construcții / investiții în afara zonelor de dezvoltare durabilă a activităților umane.

Rezultatele activităților de supraveghere și control

1.3.1. Supravegherea respectării regimului deșeurilor, construcțiilor și a folosinței terenurilor

O problemă generală, identificată la nivelul întregii suprafețe a parcului și Siturilor Natura 2000 administrate o constituie deșeurile generate în urma activităților economice (construcții/

investiții, turism, exploatare forestieră) desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate. Cauza principală a acestor depozitări ilegale de deșeuri se datorează faptului că administratorii terenurilor (primării, persoane fizice, persoane juridice) nu au încheiate contracte de salubritate cu operatori economici specializați.

Acțiunile de monitorizare a locațiilor identificate în cursul anului 2016, precum și identificare de noi locații unde sunt depozitate deșeuri au continuat și în cursul anului 2017, APNA realizând demersurile necesare prin înștiințarea proprietarilor/administratorilor terenului, respectiv a Gărzii Naționale de Mediu, scopul acestora fiind identificarea unor soluții de evacuare a deșeurilor din locațiile identificate. Cu toate că până în prezent au fost înștiințați UAT Mărgău, UAT Beliș, UAT Mărișel UAT Pietroasa, unde s-a constatat o creștere a numărului deponiilor, față de anul 2016 până în prezent nu s-au întreprins acțiuni de evacuare a acestora. Din cele trei UAT-uri, doar Primăria Comunei Pietroasa a răspuns pozitiv la solicitările APNA procedând la evacuarea deșeurilor din locațiile identificate .

Creșterea numărului locațiilor de depozitare a deșeurilor inventariate în cursul anului 2016 este rezultatul faptului că, în zonele unde în cursul anului fluxul de turiști este în creștere, cum ar fi zona Padiș, Glăvoi, Sighiștel Vârtop, Beliș – Fântânele, Poiana Horii, administratorii terenurilor au sau nu încheiate contracte de evacuare a deșeurilor cu firme specializate în care nu sunt respectate condițiile contractuale, deșeurile generate de activitățile desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate fiind depozitate în dolinele din zona Padiș și în zonele limitrofe DJ 763, DN 1R, DN 75. Cu ocazia supravegherii diferitelor evenimente organizate pe suprafața ariilor naturale protejate, cum ar fi Serbările Zăpezii din zona Vârtop s-a constata faptul că datorită fluxului mare de turiști spațiul amenajat pentru depozitarea deșeurilor amenajat la baza pârtiilor de ski este insuficient.

Un caz particular este semnalat în județul Cluj pe raza comunei Beliș, satele Giurcuța, Smida și comunei Mărgău, cătunele Ic Ponor și Doda Pili, unde administratorii terenurilor nu au încheiate contracte de salubritate, fapt pentru care deșeurile rezultate în urma activităților desfășurate de membri comunităților sunt depozitate pe liziera fondului forestier, pajiști.

Pentru prevenirea depozitării ilegale de deșeuri au fost organizate atât patrulare, inclusiv cu reprezentanți ai Jandarmeriei Române, cât și controale comune cu inspectori ai Gărzii Naționale de Mediu, fiind aplicate de către APNA, în baza OUG 195/2005 actualizată 3 sancțiuni de avertisment, iar ca măsură complementară s-a dispus evacuarea deșeurilor. Ca urmare a probelor depuse la dosar de APNA în cazul sancțiunii aplicate în cursul anului 2016 în sarcina SC Agroconstruct Crisana SA cu o valoare de 25.000 pentru săvârșirea faptei de depozitare necontrolată de deșeuri în pe suprafața ariilor naturale protejate pe suprafața UAT Nucet, Satul de Vacanță Vârtop, care a fost contestată în instanță, APNA a primit câștig de cauză, conform Hotărârii Judecătorești emisă de Tribunalul Bihor .

Pe parcursul anului 2017 la propunerea APNA, pe suprafața ariilor naturale protejate, în zonele unde au fost inventariate cele mai multe locații de depozitări ilegale de deșeuri raportate la suprafață au fost organizate acțiuni de igienizare în colaborare cu autorități publice locale, școli din comunitățile din parc, voluntari, administratori fond forestier, operatori economici, astfel:

- în cursul lunii mai a avut loc o acțiune de igienizare, pe teritoriul UAT Gârda de Sus, județul Alba, în zona Voioaga împreună cu elevii Școlii Generale Emil Racoviță din comuna Gârda de Sus, fiind evacuată o cantitate de 50 saci menajeri (120-240l), deșeurile fiind ridicate de firmă de salubritate cu care UAT Gârda de Sus are încheiat contract de salubritate
- în cursul lunii iunie a fost organizată o acțiune de igienizare în 2 doline pe suprafața UAT Budureasa, proprietatea comunei Buntești, fiind evacuată o cantitate de peste 70 mc deșeuri, acestea fiind ridicate de o firmă de salubritate cu care UAT-ul are încheiat contract.
- în luna iulie a fost realizată o acțiune de ecologizare organizată de către reprezentanți pensiunii SmidaPark și Administrația Parcului Natural Apuseni. La aceasta acțiune au participat cca 90 de angajați firmei Bosch Romania din localitatea Jucu, județul Cluj, angajați ai pensiunii SmidaPark, reprezentanți ai APNA, reprezentanți ai OSP Vlădeasa-Huedin, în

urma acestei acțiuni au fost colectați în jur de 320 de saci de 120l. La sfârșitul acestei acțiuni sacii de deseuri au fost ridicați de către SC ITALMODA SRL firma de salubritare din Huedin și transportați la punctul de colectare deseuri din localitatea Aleșd, județul Bihor.

- în cursul lunii august, o acțiune de igienizare, pe teritoriul UAT Pietroasa, județul Bihor, în zona Glăvoi la care au participat circa 50 voluntari, fiind evacuați 50 saci menajeri (120 L), care au fost predați reprezentanților primăriei Pietroasa în vederea evacuării.
- în cursul lunii septembrie, pe teritoriul UAT Budureasa, județul Bihor, în zona Șesul Padiș – Padiș - Vărășoia a fost organizată o acțiune de ecologizare la care au participat angajații din cadrul SC Faist Mekatronic SRL din localitatea Oradea, județul Bihor, evacuându-se o cantitate de peste 50 mc deseuri , care au fost preluați de SC Faist Mekatronic SRL și transportați la Oradea în vederea predării către un operator specializat.

Menționăm faptul că, în cursul anului 2016 reprezentanții Gărzii Naționale de Mediu au derulat un control pe suprafața UAT Budureasa și UAT Pietroasa, al cărui obiect a fost verificarea stării de salubritate a terenurilor deținute sau administrate de cele două UAT-uri. În urma verificărilor realizate în teren s-au identificat pe suprafața UAT Budureasa, pe suprafețe de teren aflate în proprietatea comunei Buntești, Lazuri de Beiuș, Lunca, situate în zona Padiș, 9 locații în care sunt prezente cantități mari de deseuri. Ca urmare a acestui control în sarcina UAT-urilor au fost stabilite măsuri de evacuare a deșeurilor constatate cu ocazia controlului. În urma verificărilor realizate după expirarea termenului de evacuare s-a constatat faptul că administratorii terenului cât și proprietarii nu au realizat evacuarea deșeurilor din locațiile inventariate, lucrările de igienizare limitându-se la depozitarea de pământ peste acestea, fapt pentru care GNM a aplicat sancțiuni administratorului și proprietarului unde au fost constatate aceste lucrări, respectiv UAT Budureasa, UAT Buntești, UAT Lunca. Cu toate acestea, în cursul anului 2017 APNA a demarat acțiuni de igienizare, reușind să igienizeze integral două dintre locațiile identificate cu ocazia controlului GNM din 2016, în care au fost abandonate cele mai mari cantități de deseuri.

În ceea ce privește deșeurile rezultate în urma desfășurării activităților de exploatare forestieră, atât deseuri lemnoase abandonate în parchete sau în platformele primare, inclusiv în albiile pâraielor, cât și deseuri menajere generate și abandonate de muncitorii forestieri în jurul adăposturilor utilizate, în cursul anului 2017 s-a constatat faptul că lucrările de curățare a parchetelor sunt executate în proporție de 70%, platformele primare fiind curățate de resturi de exploatare la terminarea lucrărilor de exploatare forestieră, evitându-se depozitarea materialului lemnos pe albiile pâraielor, iar deșeurile menajere rezultate la adăposturile utilizate de muncitorii forestieri (vagoane forestiere) sunt evacuate periodic.

Cu toate acestea operatorii economici, muncitorii forestieri și personalul silvic au fost informați constant de către agenții de teren despre obligația legală de a curăța parchetele și platformele primare de resturi de exploatare și de menținere a locurilor de adăpost în stare de curățenie, iar în procedura de avizare a activităților de exploatare forestieră APNA a solicitat operatorilor economici o declarație pe proprie răspundere privind modul de evacuare a deșeurilor generate în urma desfășurării activității, fiind organizate patrule în vederea verificării condițiilor impuse în avize.

Referitor la apele uzate în unele zone (ex. Platoul Carstic Ocoale, Padiș, Căput, etc.) lipsește un sistem de colectare, evacuare, epurare a apelor uzate, iar sistemele proprii care deservește construcțiile existente sunt ineficiente sau exploatate defectuos de către proprietari producându-se astfel o poluare difuză a apei care nu se filtrează în sistemele carstice și iese uneori la suprafață unde e utilizată ca apă potabilă.

Lipsa unui sistem eficient de distribuire a apei potabile și de epurare a apelor menajere sunt probleme majore care în unele zone constituie factori limitativi pentru dezvoltarea acestora, și pot duce la degradări ireversibile ale ecosistemelor subterane. Calitatea apelor curgătoare este afectată de poluarea cu deseuri menajere din gospodăriile localnicilor, exemplu fiind malul tehnic drept al

râului Arieșul mare de la izvor și până la confluența cu Valea Albacului, dar și din activitățile turistice. Fenomenul are o amploare mai mare în zona de intravilan din platoul Padiș și Valea Cetăților, în zona Văii Sighiștelului și în localitățile situate în bazinul superior al Văii Arieșului, satul de vacanță Vârtop.

În anul 2017 lucrările de modernizare a infrastructurii de transport pe suprafața PNA și siturilor Natura 2000 administrate au continuat fiind finalizate lucrările de reabilitare a mai multor drumuri județene, forestiere și comunale.

Una din principalele presiuni cu care se confrunta APNA de la începutul funcționării administrației este cea de extindere și dezvoltare a zonelor locuite, fără ca aceste activități să fie generate întotdeauna de nevoi locale mai curând de persoane sau grupuri de persoane din afara comunităților locale. Prin procesul de planificare, monitorizare și control APNA a încercat permanent să prevină degradarea peisajului, și biodiversității, fragmentarea și degradarea habitatelor prin mijloacele legale și logistice de care dispune. Cu toate acestea nivelul acestei categorii de presiuni rămâne ridicat. În anul 2017 prevenirea acestor presiuni a fost realizată în primul rând prin procesul de avizare de planuri și proiecte, ceea ce implică și activități de verificare și control precum și de corelare a datelor cu prevederile legale.

Pe parcursul anului 2017 au fost verificate de către agenții de teren amplasamentele a 30 de construcții pentru care a fost solicitat avizul APNA. Există în continuare, pe teritoriul PNA, numeroase construcții ilegale, atât inventariate în anii anteriori, cât și unele nou începute pe parcursul anului 2017. Au fost sesizate, ca și în anii anteriori, toate instituțiile cu competențe în domeniu, dar în nici una din situații nu au fost finalizate demersurile legale pentru intrare în legalitate, în multe cazuri nici nu au fost demarate astfel de demersuri. Construcțiile ilegale sunt situate atât în intravilanul localităților cât și în extravilanul acestora, inclusiv în zona de protecție integrală (zona Padiș, zona La Grajduri, Vărășoia, zona Molhașurilor de la Izbuțe, Contur Lac, Gârda, Arieșeni). Pe lângă construcția de clădiri, în zona de conservare specială au fost realizate și lucrări de alimentare cu energie electrică, lucrări de alimentare cu apă, fără aviz din partea APNA, fiind sesizate și în acest caz, instituțiile competente pentru soluționare în temei legal.

O problemă majoră cu care se confruntă APNA este aceea că instituțiile abilitate (Consiliile Județene, Inspectoratele Județene în Construcții, administratorii UAT-urilor), nu răspund cu promptitudine în vederea soluționării acestor cazuri semnalate de personalul APNA.

Ca și rezultat al celor descrise mai sus, APNA a identificat un număr de 604 construcții/investiții a căror legalitate este incertă, situate pe teritoriul declarat ca Parcul Natural Apuseni conform cu HG 230/2003 și a Siturilor Natura 2000 conexe, în afara zonelor de dezvoltare durabilă, care au fost comunicate către Garda Națională de Mediu – Comisariatul General București. Astfel în baza documentelor deținute de APNA și a sesizărilor transmise către Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Cluj, Comisariatul Județean Bihor au fost verificate legalitatea construcțiilor edificate în zona Contur Lac, Valea Firii județul Cluj și Vărășoia, Glăvoi, Vârtop, județul Bihor, iar în urma acestor acțiuni au fost depuse un număr de 37 sesizări penale privind realizarea de construcții/investiții pe suprafața ariilor naturale protejate în afara zonelor de dezvoltare durabilă și fără avizul APNA.

În cursul anului 2017 APNA a continuat actualizarea bazei de date privind construcțiile/investițiile identificate în afara zonei de dezvoltare durabilă, fiind identificat un număr de 5 noi construcții, care au fost comunicate către Garda Națională de Mediu, Comisariatul Județean Bihor și Cluj, aceste cazuri constituind obiectul unor sesizări penale.

Un caz particular îl constituie construcția identificată în fondul forestier proprietatea Comunei Scărișoara, în zona Ic Ponor, care în urma controlului realizat de către APNA în colaborare GNM Comisariatul Județean Bihor și reprezentanții ai OS Horea-Apuseni SRL, această construcție a fost demolată și terenul a fost adus la starea inițială.

1.3.2. Supravegherea și controlul exploatării resurselor naturale

1.3.2.1. Supravegherea și controlul managementului fondului forestier

Pe parcursul anului 2017 în urma notificărilor transmise de Agențiile pentru Protecția Mediului Alba, Bihor și Cluj în vederea emiterii avizului APNA pentru activitatea de exploatare forestieră ce se dorește a se desfășura în fondul forestier inclus în ariile naturale protejate administrate, agenții de teren au verificat amplasamentele a 33 de partizi, fiind emise condiții specifice conform OM 1078/2017 pentru 98 partizi de produse principale, secundare, tăieri de igienă. În procesul de verificare s-a urmărit dacă amplasamentele partizilor nu sunt situate în zona de protecție integrală, aplicarea tratamentelor silvice promovează regenerarea pe cale naturală a arboretelor, diametrul arborilor înscrși în carnetul de inventariere corespunde cu diametrul arborilor inventariați în teren, recomandându-se respectarea prevederilor legale în vigoare privind exploatarea masei lemnoase precum și a prevederilor legale în vigoare specifice ariilor naturale protejate.

În anul 2017, corpul de pază al APNA a participat la acțiuni comune cu Poliția și Jandarmeria Română, personal silvic, reprezentanți ai Gărzii Forestiere pentru controlul circulației materialului lemnos, prevenirea și combaterea tăierilor ilegale de arbori, controale de fond realizate de administratorii fondului forestier inclus în ariile naturale protejate administrate, astfel:

- control parțial de fond în UB I Pietroasa , ua 88A ,fond forestier proprietate publică a Comunei Pietroasa, administrat de O.S Șoimi unde au fost identificate trei cioate din specia molid
- control parțial de fond în UB I Cerbu, în ua 80B și 83A au fost identificați arbori din specia molid tăiați fără drept legal, iar în ua 79A au fost identificați un număr de peste 20 arbori din specia molid, care prezentau cioplaj în partea de jos pe care era aplicată amprenta dispozitivului special de marcarea numărului PP-AB-05-03, fără a prezenta număr de ordine pe un cioplaj superficial practicat la înălțimea pieptului, număr care trebuie să corespundă celui înscris în carnetul de inventariere și care să poată fi utilizat pentru identificarea arborelui cu ocazia realizării verificărilor în teren. Conform Amenajamentului Composesorului Cerbu lucrările propuse în ua 79A sunt tăierile de igienă, iar arborii marcați cu dispozitivul special de marcat PP-AB-05-03 nu intră în categoria produselor de igienă sau accidentale., limitele de parcelă, subparcelă nu sunt materializate în teren

În toate cazurile au fost aplicate măsurile legale conform prevederilor legale în vigoare.

S-a constatat că în parchetele verificate nu se respectă întodeauna obligativitatea amplasării unui panou pe care trebuie înscrise principalele elemente de identificare ale parchetului, nu se respectă tehnologia și perioadele de exploatare, în unele parchete lemnul fiind corhănit, ceea ce este contrar prevederilor legislației și normelor tehnice silvice. De asemenea, nu sunt respectate traseele de scos-apropiat prevăzute în autorizația de exploatare iar pentru traseele de scos apropiat necesare pentru buna desfășurare a lucrărilor nu sunt solicitate avizul APNA, se lucrează în perioadele cu precipitații abundente iar curățarea parchetelor nu se realizează sau se face deficitar. Lucrările de exploatare se desfășoară ca și în anii anteriori, fără a se lua de măsuri pentru protejarea arborilor pe picior, iar semințișul existent nu este protejat, acesta fiind distrus în mare parte în parchetele de exploatare.

În lunile noiembrie – decembrie (perioada de recoltare a pomilor de Crăciun), au fost efectuate patrule în zonele cu arborete cu brad pentru a preveni și combate tăierea ilegală și transportul fără acte de proveniență pentru aceștia. O parte din aceste patrule au fost organizate cu reprezentanți ai Poliției și ai Jandarmeriei Române și cu personal silvic.

Tăierile ilegale duc la depășirea capacității de producție a suprafețelor de pădure, fiind în mare parte monitorizate de APNA și se fac demersurile legale ce se impun în aceste situații. Ca urmare a acțiunilor de patrulare întreprinse în anul 2016 pe suprafețe din PNA, ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA 0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, au fost identificate tăieri ilegale de arbori atât din fondul forestier cât și din pajiști împădurite, pentru care s-au s-au întocmit

rapoarte și au fost aplicate măsurile legale. Au fost surprinse transporturi de material lemnos tăiat ilegal pentru care s-a apelat serviciul de urgență 112 în vederea verificării legalității transporturilor, au fost înștiințate instituțiile abilitate și s-au adoptat măsurile legale.

Ca urmare a acțiunilor de verificare a managementului forestier, respectiv a patrulelor întreprinse privind limitarea / stoparea tăierilor ilegale de arbori din fondul forestier inclus în ariile naturale protejate administrate efectuate de personalul de teren din cadrul APNA, în număr de peste 75 acțiuni la nivelul anului 2017, au rezultat aplicarea de sacțiuni conform Legii 171/2010 cu modificările și completările ulterioare în cuantum de 5000 lei și confiscarea a 16.5 mc material lemnos și 192 pomi de crăciun. Totuși, în prezent se pune o presiune puternică pe vegetația forestieră din afara fondului forestier, suprafețe care nu sunt incluse în circuitul silvic sau nu sunt administrate de ocoale silvice conform prevederilor legale în vigoare (zona Băliceana, Călineasa, Dosu Muncelului). Motivul îl reprezintă faptul că proprietarii prezintă un total dezinteres în asigurarea pazei acestor suprafețe, fie că la întocmirea amenajamentelor silvice aceste suprafețe nu sunt incluse în circuitul silvic, ori terenurile sunt în litigii privind reconstituirea dreptului de proprietate.

Ca urmare a fenomenelor meteorologice extreme (vânt puternic) din data de 17.09.2017, pe suprafața ariilor naturale protejate administrate (Parcul Natural Apuseni, ROSCI0002 Apuseni, ROSPA 0081 Munții Apuseni – Vlădeasa) au fost constatate doborâturi și rupturi de vânt care au afectat suprafețe de fond forestier după cum urmează:

OS Sudrigiu – fond forestier proprietate publică a statului român UP II Aleu s-a constatat că au fost afectate circa 57 hectare cu un volum estimat de 19620 metri cubi din care circa 1400 metri cubi, specia molid în zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni, iar în UP III Galbena s-a constatat că au fost afectate circa 35 hectare cu un volum estimat de 1175 metri cubi din care circa 300 metri cubi, specia fag în zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni.

OS Remeți - fond forestier proprietate publică a statului român UP I Boceasa și UP II Moliviș, s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 20.900 metri cubi, specia molid, brad, fag.

OS Garda - fond forestier proprietate publică a statului român UP V Arieșeni, UP VI Gârda Seacă, UP VII Scărișoara s-a constatat că au fost afectate circa 942,86 hectare cu un volum estimat de 3281 metri cubi din care circa 1151 metri cubi, specia molid în zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni.

OS Beliș – fond forestier proprietate publică a statului român UP I Poiana Horii, UP II Ponor și fond forestier proprietate privată administrată conform contractelor de administrare, s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 70.000 metri cubi din care circa 20.000 metri cubi, specia molid, în zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni.

OS Huedin - fond forestier proprietate publică a statului român UP II Călățele-Săcuieui, UP IV Scind Răchițele, UP VI Valea Drăganului și fond forestier proprietate privată a Primăriei Săcuieu – UB I Săcuieu administrată conform contractelor de administrare, s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 20.000 metri cubi din care circa 7.000 metri cubi, specia molid, în zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni.

OS Horea Apuseni – fond forestier proprietatea Comunei Arieșeni (UB I Arieșeni), s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 2000 metri cubi, specia molid, în zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni, iar în fondul forestier proprietatea Comunei Mărișel (UB I Mărișel), s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 5200 metri cubi , specia molid.

OS Șoimi - fond forestier proprietatea Comunei Pietroasa (UP I Piatroasa) s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 15.000 metri cubi din care circa

600 metri cubi in zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni.

OS Codrii Beiușului – fond forestier proprietatea Comunei Buntești (UP I Buntești), s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 4.000 metri cubi, specia molid, iar în fondul forestier proprietatea Comunei Rieni (UP I Rieni), s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 3.000 metri cubi, specia molid.

OS Mărgău SRL - fond forestier proprietatea Comunei Mărgău (UP I Margău, UP III Răchițele, UP IV Ponor, UB V Margău), proprietatea Composesoratului Mărgău, Composesoratului Răchițele, Școlii Răchițele, Parohia Buteni s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 4.485 metri cubi din care circa 2.350 metri cubi in zona de conservare specială/zona de protecție integrală a Parcului Natural Apuseni.

Ocolul Silvic Privat Vlădeasa Huedin SRL – fond forestier proprietatea Comunei Beliș (UB I Beliș, UB II Beliș) s-a constatat doborâturi de vânt dispersate și în masă cu un volum estimat de 15.300 metri cubi, specia molid, fond forestier proprietatea Comunei Poieni (UB I poieni, UB II Poieni) - 2700 metri cubi, specia molid, fond forestier proprietatea Composesoratului Călățele – 200 mc, specia molid.

Ocoalele silvice au demarat acțiunile de înlăturare a efectelor acestor calamități prin punere în valoare a arboretelor afectate de doborâturi și rupturi de vânt, la aceste acțiuni participând și personalul din cadrul APNA. Având în vedere faptul că o parte din arboretele afectate sunt incluse în zona de conservare specială/protecție integrală a Parcului Natural Apuseni, în vederea prevenirii combaterii atacului dăunătorilor forestieri este necesar evacuarea materialului lemnos în regim de urgență. Cu toate acestea până la sfârșitul anului 2017 OS Beliș, OS Mărgău și OS Huedin nu au demarat lucrările de punere în valoare a arboretelor afectate de fenomenele meteorologice din data de 17.09.2017, ducând astfel că evacuarea materialului lemnos afectat să se realizeze cu mari întârzieri, fapt pentru care există posibilitatea ca în următorii ani să avem atacuri masive de Ipidae.

1.3.2.2 Supravegherea și controlul activităților de vânătoare, pescuit, combaterea braconajului

Pe parcursul anului 2017 corpul Pază a participat la supravegherea partizilor de vânătoare organizate pe suprafața fondurilor de vânătoare incluse în ariile naturale protejate administrate în vederea verificării respectării a condițiilor impuse în avizele APNA emise pentru această activitate, astfel au fost verificate 7 partizi de vânătoare organizate pe fondul cinegetic AB 1 Arieșul Superior, 5 partizi de vânătoare organizate pe fondul cinegetic CJ 50 Giurcuța.

Raportat la numărul fondurilor cinegetice incluse total sau parțial în ariile naturale protejate, precum și avizarea de către APNA a acțiunilor de recoltare a speciilor de interes cinegetic, s-a constatat faptul că nu sunt respectate condițiile impuse în avizul APNA privind anunțarea organizării partidelor de vânătoare în vederea supravegherii acestora de reprezentanții APNA.

În vederea combaterii braconajului la speciile strict protejate cât și cele de interes cinegetic, în colaborare cu reprezentanți ai Inspectoratului de Jandarmi, aferent județelor peste care se suprapun ariile naturale protejate administrate au fost organizate patrulări în zonele din PNA și Siturile Natura 2000 administrate cunoscute ca fiind frecventate de braconieri. În acest sens, în județul Bihor au fost vizate și patrulate 17 zone, în județul Alba 23 de zone, în județul Cluj 8 zone. Totodată au fost realizate patrulări pe 5 râuri pentru prevenirea și combaterea pescuitului ilegal, iar pe tot parcursul lunii octombrie au fost efectuate patrulări noaptea, pentru prevenirea braconajului la pești, în perioada de boiște la păstrăv.

Cu ocazia patrulărilor, în zona de conservare specială a PNA au fost constatate două cazuri de braconaj, unul pe cursul râului Someșul Cald, unde au fost identificate trei persoane care pescuiau utilizând sursă luminoasă și obiecte înțepătoare, în acest caz a fost anunțat prin intermediul 112 Poliția Huedin care s-a deplasat la fața locului și a reținut cele trei persoane surprinse în flagrant. Al doilea caz a fost identificat la capătul drumului forestier Valea Gârđisorii unde a fost

identificat un autoturism de teren, iar în incinta acestuia a fost observat de personalul APNA două huse de arme deschise fără ca în acestea să fie și armele de vânătoare. Personalul de teren din cadrul APNA a solicitat sprijin Poliției Câmpeni prin intermediul apelului 112, care au ajuns la fața locului după aproximativ 2 ore. În acest timp persoanele suspecte de braconaj au părăsit locația, iar poliția nu a mai dat curs sesizării.

În prima jumătate a lunii octombrie, în perioada de boncănit a cerbilor, agenții de teren au realizat patrulări în zonele expuse braconajului la cervide, parte din aceste patruli fiind realizate cu reprezentanți ai administratorilor fondurilor cinegetice.

În cadrul programului de evaluare a speciilor de interes cinegetic, conform L 407/2006 actualizată, în cursul anului 2017 agenți de teren împreună cu reprezentanți ai fondurilor cinegetice, Agenției de Protecția Mediului, Garda Forestieră au participat evaluarea efectivelor de interes cinegetic conform anexei 1 și 2 din L 407/2006 actualizată.

Ca și rezultat au efectuate peste 60 de patrulări fiind aplicate sancțiuni în cuantum de 1200 lei în baza OUG 23/2008 pentru nerespectarea regulilor privind pescuitul în apele de munte. s-a constatat faptul că față de anii precedenți acțiunile de braconaj s-au redus semnificativ, aici având un aport semnificativ implicarea administratorilor fondurilor cinegetice privind limitarea/stoparea braconajului precum și mijloacele moderne de supravegherea (camere fote, video cu transmitere on-line) utilizate în prezent pentru supravegherea fondurilor cinegetice. Cu toate acestea, netransmiterea de către administratorii fondurilor cinegetice a modului și perioadele în care se dorește să se efectueze partidele de vânătoare creează suspiciuni cu privire la respectarea tuturor prevederilor legale în cadrul acestor acțiuni.

1.3.2.3 Supravegherea și controlul pășunatului

Cu ocazia verificării stânelor de către agenții de teren s-a realizat și inventarierea acestora, inclusiv numărul de animale constatându-se faptul că efectivul de animale cu care se pășunează pe suprafața ariilor naturale protejate administrate este în creștere. În zona curba Lazurani și curba Firii se impune în anii următori reducerea numărului de oi pe suprafața pentru a se evita suprapășunatul și impunerea ciobanilor să mute mai frecvent locul de tarlire pentru ca în aceste locuri vegetația este inexistentă, un astfel de exemplu ar fi zona numită ” Curba Lăzurani” , județul Bihor și ”Curba Firii” județul Cluj.

În cursul anului 2017 la APNA s-au înregistrat două solicitări din care una pentru avizarea Amenajamentului Pastoral UB II Pășune Mărgău pentru care APNA a emis aviz nefavorabil datorită faptului că soluțiile propuse în planul de amenajament afectează integritatea, scopul și obiectivele de management ale ariilor naturale protejate administrate de APNA,

Până în prezent, nici un proprietar nu a solicitat avizul APNA pentru derularea activităților de pășunat pe suprafața ariilor naturale protejate administrate, deși se continuă activitatea de informare a localnicilor și a autorităților locale cu privire la prevederile legale privind pășunatul în ariile naturale protejate.

1.3.2.4. Supravegherea și controlul activităților de recoltare de fructe de pădure, plante medicinale, etc.

În baza avizelor emise de către APNA privind recoltarea/achiziționarea de fructe de pădure, ciuperci au fost efectuate controale la punctele de achiziție fructe de pădure și ciuperci, precum și la culegători. Au fost organizate o serie de patruli comune cu Poliția și cu Jandarmeria Română fiind realizate controale în vederea respectării condițiilor impuse prin avize, a respectării zonelor de unde se poate realiza recoltarea, depistării transporturilor ilegale de fructe de pădure/ciuperci. Au fost întocmite procese verbale de contravenție și a fost confiscată marfa transportată fără documente de însoțire.

Astfel, au fost organizate în colaborare cu Jandarmeria Română 8 acțiuni de verificare a modului de respectare a condițiilor impuse prin avizele APNA, constatându-se faptul că punctele de

achiziție volante este o practică pentru persoanele juridice care desfășoară activități de recoltare / colectare produse nelemnoase specifice fondului forestier, iar cantitățile specificate în borderoul de achiziție nu corespund cu cele faptice. Cu toate acestea având în vedere faptul că în legislația specifică ariilor naturale protejate nu există sancțiuni pentru colectare ci doar pentru recoltare, măsurile care se pot lua conform prevederilor OUG 57/2007 sunt limitate, propunând astfel că odată cu modificarea OUG 57/2007 să fie introdusă și sancțiunea pentru colectarea de fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale în afara locurilor avizate de administratorii/custozii ariilor naturale protejate. Având în vedere faptul că APNA nu dispune de mijloacele necesare cum ar fi cântare autorizate, recipiente de păstrare, mijloace de transport specializate a acestor produse nelemnoase, a distanțelor mari care trebuie parcurse până la Centrele Specializate de prelucrare a produselor nelemnoase unde se pot preda acestea și datorită faptului că aceste produse sunt perisabile, iar măsurile care trebuie luate pentru conservarea acestora sunt urgente, duce la realizarea unor controale a căror rezultate nu sunt cele preconizate.

O altă problemă identificată pe suprafața PNA și a siturilor Natura 2000 administrate pe teritoriul județului Cluj, este aceea că primăria comunei Beliș și Mărgău au emis autorizații individuale pentru persoane fizice care nu au domiciliul pe suprafața teritoriului administrat în vederea recoltării produselor nelemnoase specifice fondului forestier (fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale) de pe suprafețele deținute în proprietate, fără să se solicite avizul APNA conform prevederilor legale specifice ariilor naturale protejate. Ca și consecință a acestor reglementări puse în practică de cele două primării pe teritoriul județului Cluj s-a constatat faptul că acești "recoltatori autorizați" se organizează în tabere. Astfel în cursul anului 2016, în zona numită Coliba Botului (ZMD) a fost identificată o "tabără de culegători" ilegală, fiind aplicată o sancțiune în cuantum de 3000 lei conform OUG 57/ 2007. Cu ocazia acțiunilor de verificare întreprinse cu reprezentanți ai GNM CJ Cluj, IJJ Cluj activitatea a fost sancționată de personalul APNA, iar în cursul anului 2017 prin Hotărârea Judecătorească emisă de Tribunalul Cluj, APNA a primit câștig de cauză.

Exploatarea resurselor naturale, reprezentate de fructe de pădure, ciuperci și plante medicinale, exercită o presiune care, în condițiile unei legislații permissive preponderent neadecvate reglementării acestor activități, ca și a dificultăților de punere a ei în aplicare, poate să ducă la diminuarea acestor resurse. În situația unor studii de evaluare a impactului activității asupra mediului realizate superficial de către firmele din domeniu, aceste activități de colectare, achiziționare, comercializare a fructelor de pădure, ciupercilor, plantelor medicinale etc., ar putea conduce, pe viitor, la afectarea gradului de conservare al habitatelor din care acestea sunt colectate.

Ca și rezultat în cursul anului 2017, în urma acțiunilor demarate în acest sens la punctele de achiziție din locul numit Grinzi, județul Cluj, s-a constatat existența deșeurilor rezultate în urma activităților de achiziție fructe de pădure, ciuperci, plante medicinale. Agenții economici care desfășoară activități de colectare/recoltare au fost avertizați în vederea igienizării locației, iar cu ocazia altei acțiuni s-a constatat că aceste deșeuri nu au fost evacuate, cu toate că aceasta condiție este specificată ca și condiție obligatorie în avizul emis de APNA, fapt pentru care au fost aplicate 5 sancțiuni contravenționale conform OUG 57/2007 Art. 53 alin. 1 lit. M, cu o valoare de 15.000 lei.

1.3.2.5 Supravegherea și controlul activităților de exploatare a resurselor minerale

În anul 2015, în urma verificărilor au fost constatate încălcări ale legislației cu privire la exploatarea de resurse minerale în perimetrul carierei de piatră Mățișești, administrată de SC King Stone SRL. Neregulile constatate sunt nerespectarea condițiilor impuse în avizul APNA numărul 95/RA/11.09.2009 privind modul și tehnologiile de exploatare a resurselor minerale, precum și reducerea suprafeței fondului forestier. Din datele deținute de APNA fondul forestier care face obiectul ocupării ilegale este în administrarea OS Valea Arieșului, D.S Alba. În cursul lunii noiembrie reprezentanți ai APNA împreună cu reprezentanți ai OS Valea Arieșului și D.S Alba au verificat dacă suprafața pe care este amplasată cariera este proprietate publică de stat administrată

de D.S Alba, O.S Valea Arieșului. În urma verificărilor s-a constatat că, fondului forestier care face obiectul ocupării nu este în administrarea D.S Alba, acesta fiind în proprietatea comunei Horea, administrat de OS Horea-Apuseni.

Făță de cele prezentate mai sus corpul pază a verificat periodic în cursul anului 2017 dacă pe suprafața carierei de la Mățișești sunt desfășurate activități de exploatare resurselor minerale constatându-se faptul că în cursul anului 2017 nu au fost demarate activități de exploatare.

1.3.3. Supravegherea și controlul activităților de turism

Privind supravegherea și controlul activităților turistice pe parcursul anului 2017 împreună cu reprezentanții ai Inspectoratelor de Jandarmi aferente județelor peste care se suprapun ariile naturale protejate administrate în perioada iunie-august au fost întreprinse un număr de 48 patrulare privind limitarea/stoparea activităților de campare în afara locurilor special amenajate, aprinderea focului, accesul cu mijloace motorizate, accesul în mediul subteran, depozitări necontrolate de deșeuri.

Agenții de teren au efectuat verificări ale respectării condițiilor contractuale referitoare la administrarea peșterilor turistice amenajate din județul Alba de către Primăria Comunei Gârda de Sus și a Peșterii Urșilor de la Chișcău, județul Bihor, fiind vizate aspecte privind respectarea programului și a regulilor de vizitare, gestionarea deșeurilor și corectitudinea eliberării билетelor de vizitare, astfel s-a constatat faptul că numărul de turiști care au vizitat aceste obiective este în scădere față de anul 2016

În cursul anului 2017 agenții de teren au efectuat patrulări privind verificarea condițiilor impuse prin avizele eliberate de către APNA pentru 14 evenimente desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate administrate. Având în vedere solicitările Cluburilor de Speologie fie pentru activități de turism speologic, cercetare, ture de exploare, au fost organizate acțiuni de verificare a condițiilor impuse în avizul APNA. Un caz particular l-a reprezentat verificarea avizului numărul 204/RA/31.08.2016, emis de APNA la solicitarea Clubului de Speologie Cristal Oradea, când s-a constatat faptul că persoanele care desfășurau activități în Peștera Padiș nu erau menționate în aviz, fapt pentru care reprezentanții APNA au aplicat o sancțiune contravențională în cuantum de 3000 lei conform prevederilor OUG 57/2007 cu modificările și completările ulterioare. Procesul verbal de constatare și sancționare a contravenției mai sus menționat a fost atacat în instanță, APNA primind câștig de cauză în cursul anului 2017 prin Hotărârea Judecătorească emisă de Tribunalul Bihor.

Ca urmare a verificărilor realizate la nivelul anului 2017 de corpul Pază a constatat faptul că odată cu terminarea lucrărilor la principalele căi de transport, aflusul de turiști este în creștere. Astfel un exemplu ar fi zona Padiș - Glăvoi, unde datorită faptului că nu există locuri special amenajate pentru campare, un management al deșeurilor adaptat nevoilor actuale ale zonei, amplasarea corturilor, vetrelor de foc în mod dispersat, ducând astfel la pericolul apariției de noi locații de depozitări de deșeuri și altor presiuni care pun în pericol capitalul natural al ariilor naturale protejate administrate.

Ca și rezultat în urma patrulărilor efectuate au fost întocmite 38 procese verbale de constatare și sancționare a neregulilor constatate, fiind aplicate sancțiuni în cuantum de 45.000 lei.

1.3.4. Colaborarea cu alte instituții ale statului, servicii publice, organizații neguvernamentale

Pe parcursul anului 2017 reprezentanții ai APNA au participat la o serie de acțiuni comune în colaborare cu reprezentanții ai Poliției Române (9 acțiuni), Inspectoratele de Jandarmi Bihor, Alba și Cluj (63 acțiuni), Gărzii Naționale de Mediu, Comisariatele Județene Bihor, Alba, Cluj, (7 acțiuni), Garda Forestieră Bihor și Cluj (2 acțiuni) și 43 acțiuni cu alte instituții (oicole silvice, primării, consilii județene, cluburi speologice, ONG-uri etc.)

1.3.5. Probleme actuale în organizare și funcționare

- mijloacele de deplasare insuficiente (autoturisme de teren, atv-uri, snowmobile) care să acopere nevoile de deplasare dacă ne referim la numărul de unități necesare și a faptului că în urma contractului de administrare numărul 132/19.11.2014 încheiat cu Regia Națională a Pădurilor – Romsilva , suprafața administrată de APNA a crescut cu aproximativ 20.000 hectare, este necesară achiziția de autovehicule care corespund din punct de vedere tehnic și funcțional nevoilor noastre.
- dotările insuficiente cu echipamente folosite în munca de teren cum ar fi aparate foto, camere foto/video de monitorizare, aparate gps, aparate telefonice utilizate în activitățile de monitorizare, control, supraveghere activități desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate.
- legislație permisivă neadekvată la specificul ariilor naturale protejate
- comunicarea slabă între factorii interesați și alte instituții ale statului privind reglementarea activităților desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate cum ar fi utilizarea teritoriului, exploatarea masei lemnoase, activitățile de pășunat și cele de întreținere a pajiștilor, spații de campare, etc.

1.4. Managementul datelor

Aspectele privind managementul datelor presupune colectarea de informații din teren cu ajutorul echipamentelor din dotare (GPS-uri, palmtop-uri, laptop de teren, telefoane mobile cu senzor GPS) într-un format compatibil cu sistemul GIS, prelucrarea acestora și corelarea/integrarea în baza de date a APNA care cuprinde o gamă largă de informații, structurate pe categorii relevante din punct de vedere al managementului ariilor naturale protejate.

Pe parcursul anului 2017 principalele date spațiale colectate în acest mod vizează observații asupra faunei/florei/ habitatelor, menționate și la capitolul privind inventarierea și cartarea, respectiv informațiile rezultate din activitatea de supraveghere și paza, privind localizarea construcțiilor ilegale identificate, a depozitelor ilegale de deșeuri și a neregulilor din domeniul silvic.

De asemenea se preiau datele geospațiale din cadrul documentațiilor depuse la APNA în vederea obținerii avizelor (planuri de situație, piese desenate din planuri de amenajarea teritoriului sau amenajamente ale fondului forestier, etc.). Aceste date sunt folosite ca date suport suplimentare. Acest aspect reprezintă o activitate discontinuă și furnizează date în special privind proprietatea și administrarea terenurilor și modul de utilizare a acestora. În cursul anului 2017 au fost integrate în baza de date noi date cu privire la situația a 68 de amplasamente care fac referire la solicitări de avizare a construcțiilor pentru diverse proiecte, construcții și reabilitări de rețele de infrastructură și activități și evenimente. În ceea ce privește utilizarea resurselor naturale, în anul 2017 au fost preluate date din cele 7 amenajamente silvice și 1 amenajament pastoral care au fost supuse procedurii de avizare.

1.5. Reintroducerea speciilor dispărute

Nu este cazul în anul 2017.

1.6. Reconstrucție ecologică

Nu este cazul în anul 2017 pentru PNA și siturile Natura 2000 conexe.

1.7. Implementarea setului de măsuri minime de conservare, respectiv a planului de management

Programul de activitate pentru anul 2017 al personalului APNA s-a desfășurat în conformitate

cu Planul de lucru anual, care transpune prevederile propunerii de Plan de management. Prin activitățile curente, personalul APNA a pus în practică mare parte din măsurile prevăzute în seturile minime de măsuri de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar prezente în PNA, și siturile Natura 2000 conexe.

Printre aceste activități se numără:

- avizarea planurilor, proiectelor, activităților de pe raza PNA, siturilor Natura 2000 conexe, cu impunerea unor condiții specifice, conform seturilor minime de măsuri de conservare pentru habitate și specii;
- controlul, monitorizarea implementării planurilor, proiectelor, derulării activităților de pe teritoriul PNA și siturile Natura 2000 conexe;
- monitorizarea depozitării deșeurilor;
- controlul, monitorizarea activităților de management forestier;
- controlul, monitorizarea activităților de pășunat;
- controlul, monitorizarea activităților turistice;
- controlul, monitorizarea, interzicerea activităților, altele decât cele prevăzute în OUG nr.57 cu modificările și completările ulterioare în zonele de protecție strictă și integrală;
- aplicarea măsurilor pentru asigurarea managementului conservării habitatelor și speciilor.

P2. TURISM

2.1. Infrastructură de vizitare

Pe teritoriul ariilor naturale protejate există un sediu administrativ și 3 centre de vizitare, după cum urmează:

- Centrul Administrativ și de Vizitare – sediul al APNA situat în localitatea Sudrigiu, județul Bihor, a beneficiat în anul 2017 de lucrări de investiții constând în realizarea coșului de fum, achiziția și montarea centralei termice, precum și a fosei septice, în vederea asigurării funcționării acestuia la parametrii normali;
- Centrul de vizitare Gârda – Arieșeni, situat pe DN 75, între localitățile Arieșeni și Gârda de Sus, pentru partea sudică a PNA, în cadrul căruia în anul 2017 au fost efectuate lucrări de reparații la instalația de alimentare cu apă și amenajarea magaziei interioare;
- Centrul de vizitare Padiș, în vecinătatea Cantonului Silvic Padiș, pentru partea centrală a PNA, în cadrul căruia în anul 2017, au fost executate lucrări de întreținere și reparații în vederea asigurării unui climat optim pentru desfășurarea activităților în interiorul centrului;
- Centrul de vizitare Doda Pili, situat în localitatea Doda Pili, pentru partea nord-estică a PNA, în cursul anului 2017 a beneficiat de lucrări de reparații exterioare și interioare, precum și de modernizarea sălii de vizitare, inclusiv amplasarea unui touchscreen pe structură de lemn ornamentală.
- Centrul de vizitare Cefa, care deservește administrativ Parcul Natural Cefa, aflat de asemenea în patrimoniul și administrarea APNA.

Pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate există un număr de 33 trasee turistice omologate cu o lungime totală de 499,6 km, iar în anul 2017, pe o lungime de 8 km au fost efectuate acțiuni de igienizare.

Panourile de informare turistică sunt amplasate în zonele cheie și cu aflux mare de turiști, fiind realizate de către APNA din resurse proprii, prin proiectele derulate sau în colaborare cu parteneri sau din sponsorizările obținute de la diferite entități cu personalitate juridică.

În zone de interes turistic, științific, zone sensibile, căi de acces din PNA sunt instalate un număr de 7 panouri de intrare în parc, panoul de intrare în parc situat pe DJ 763 la confluența Crișul Pietros cu Valea Aleu a fost refăcut în totalitate în luna august 2017. Există amplasate în teren un număr de 160 de panouri informative, de conștientizare, de avertizare etc., din care 20 au fost instalate în cursul anului 2017, iar cele deteriorate au fost reparate sau înlocuită informația, după caz.

În data de 05 octombrie 2017, APNA a refăcut traseul tematic Șesul Padiș-Amfiteatrul Boga pe parcursul lui fiind amplasate panouri care invită vizitatorii să descopere într-un mod atractiv câteva dintre trăsăturile caracteristice ale zonei Padiș (inversiunile de vegetație și ceața "padișană", animalele și plantele din zonă, fenomenele carstice).

Având în vedere fluxul mare de turiști care vizitează Peștera Ghețarul de la Scărișoara și depozitarea necontrolată a deșeurilor menajere rezultate, în luna august personalul APNA a amplasat 10 coșuri de gunoi achiziționate cu sprijinul S.C. Concord Shop S.R.L.

2.2. Servicii, facilități de vizitare și promovarea turismului

Promovarea ariilor naturale protejate și oferirea informațiilor privind obiectivele turistice de interes se realizează în cadrul centrelor de vizitare menționate anterior, precum și la punctele de informare turistică.

Pe suprafața ariilor naturale protejate există în prezent 7 puncte de informare turistică, localizate în:

- Localitatea Gârda de Sus - Comuna Gârda de Sus - Județul Alba;

- Localitatea Ghețari - Comuna Gârda de Sus - Județul Alba,
- Platoul Călineasa - Comuna Gârda de Sus - Județul Alba;
- Localitatea Scărișoara - Comuna Scărișoara - Județul Alba;
- Localitatea Sohodol - Comuna Albac - Județul Alba;
- Localitatea Nucet - Județul Bihor;
- Localitatea Beliș - Comuna Beliș - Județul Cluj.

Centrul Administrativ și de Vizitare Sudrigiu, Centrul de vizitare Gârda – Arieșeni, Centrul de vizitare Padiș, Centrul de Vizitare Doda Piliu care, cât și punctele de informare turistică au rol de informare a vizitatorilor, membrilor comunităților locale, creând o punte relațională între aceștia și APNA.

În Centrul Administrativ și de Vizitare de la Sudrigiu au fost organizate ședințe și întâlniri de lucru, conferințe, prelegeri, activități în parteneriat și pentru comunitatea situată pe teritoriul ariilor naturale protejate.

Numărul spațiilor de cazare și alimentație publică situate pe teritoriul ariilor naturale protejate sau limitrofe acestora este în ascendență, fapt constatat și din numărul avizelor emise de către APNA pentru realizarea unor astfel de construcții/investiții.

În anul 2017, au fost inventariate de către personalul APNA în total 60 pensiuni/hoteluri/restaurante/moteluri/etc. existente pe teritoriul ariilor naturale protejate și în vecinătatea acestora, urmând ca în anul 2018 să se continue inventarierea spațiilor de cazare și alimentație publică.

Spații de campare se găsesc în mai multe zone situate în zona de dezvoltare durabilă a activităților umane, precum și în locațiile Poiana Glăvoi, Valea Sighiștelului, intravilan Padiș, intravilan Ic Ponor, intravilan Gârda de Sus, chiar dacă nu sunt amenajate în mod corespunzător și nu dispun de toate facilitățile necesare. În cadrul întâlnirilor de lucru cu factorii interesați, a dezbaterilor realizate pe tema turismului responsabil sau cu ocazia participării la evenimentele organizate în comunitățile locale și nu numai, APNA și-a exprimat în mod public susținerea pentru orice demers legal care să aibă ca scop amenajarea corespunzătoare a spațiilor de campare.

Locuri de campare mai sunt oferite și de către întreprinzători particulari, proprietari de pensiuni, sau localnici, pe terenuri proprietate privată, în zone situate în intravilan.

Totodată, au fost efectuate lucrări de întreținere a punctului de belvedere situat în parcare limitrofă DN 75, amenajat în anul 2016 cu sprijinul reprezentanților Carierei de la Băița.

În mod direct, APNA oferă servicii de ghidaj/însoțire a vizitatorilor doar la obiectivul Peștera Ghețarul de la Vârtop, prin intermediul unui ghid autorizat, în baza unui contract de comision semnat între ambele părți. Pe perioada derulării acțiunilor de verificare și control în teren de către personalul din structura APNA, precizăm faptul că aceștia au întreprins mai multe activități de îndrumare sau ghidaj.

De asemenea, au fost desfășurate activități de informare a comunităților locale și a turiștilor, prin susținerea de prezentări și distribuirea de materiale promoționale de către reprezentanții APNA, care au avut ca obiectiv promovarea turismului în Parcul Natural Apuseni, precum și a imaginii acestuia. În acest sens, APNA a realizat mai multe materiale informative și de promovare, precum și 3100 de pliante în limba română și în limba engleză, din resurse financiare proprii și din sponsorizarea oferită de S.C. Concord Shop S.R.L.

APNA a transmis materiale de promovare a Parcului Natural Apuseni pentru realizarea standului organizat de Autoritatea Națională de Turism la Târgul Internațional de Turism FITUR care s-a desfășurat în perioada 18-23 ianuarie 2017 la Madrid, Spania.

În data de 29 noiembrie 2017, APNA a organizat la sediul acesteia o întâlnire cu factorii interesați din domeniul turismului, în vederea dezvoltării de parteneriate pe tema turismului, respectiv oferirea unor pachete de servicii turistice și desfășurarea de activități specifice pe teritoriul ariilor naturale protejate.

Pagina web a APNA: <http://www.parcapuseni.ro> și pagina de Facebook a Parcului Natural

Apuseni conțin informații de interes turistic în limba română și rezultate obținute în urma acțiunilor derulate de către personalul angajat. Astfel, pe parcursul anului s-a asigurat în permanență mentenanța acestor pagini și actualizarea informațiilor afișate și de interes.

2.3. Managementul vizitatorilor

Reprezentanții APNA au oferit informații vizitatorilor în centrele de vizitare operaționale, cu privire la obiectivele turistice care pot fi vizitate, precum și activitățile turistice ce se pot desfășura pe teritoriul ariilor naturale protejate.

Pentru monitorizarea turiștilor, APNA a întocmit un chestionar destinat vizitatorilor Parcului Natural Apuseni, care cuprinde un set de 12 întrebări cu mai multe variante de răspuns și a fost aplicat de către agenții de teren, individual la un număr de 90 de persoane care vizitau obiective turistice importante sau desfășurau activități recreative în ariile naturale protejate.

Ca urmare a interpretării datelor rezultate din aplicarea celor 90 de chestionare, s-au obținut o serie de informații relevante pentru toți factorii interesați din domeniul turismului, care desfășoară activități pe teritoriul Parcului Natural Apuseni și care sunt prezentate în continuare:

1. Au fost aplicate chestionare la 90 de persoane care făceau parte din grupuri formate din una sau mai multe persoane, rezultând în total 788 de persoane care au vizitat Parcul Natural Apuseni;
2. Dintre cele 90 de persoane care au răspuns la chestionare, 40 de persoane aleg să petreacă o singură zi în PNA, 26 de persoane aleg ca sejurul să fie de 2-3 zile (week-end), 15 persoane aleg ca sejurul să fie de 4-6 zile, iar restul de 9 persoane aleg să rămână peste 6 zile;
3. Un număr de 73 de persoane dintre vizitatori folosesc pensiunile ca serviciu de cazare, 9 persoane nu folosesc nici un serviciu de cazare, 5 persoane folosesc căsuțele de vacanță, 4 persoane au optat pentru camping, iar o singură persoană a optat pentru altele;
4. Obiectivele pe care turiștii doresc să le viziteze sunt în primul rând peșterile, urmate de cascade, ghețarii, chei, Groapa Ruginoasa, case memoriale și altele;
5. La întrebarea: *De câte ori ați mai vizitat Parcul Natural Apuseni?*, 27 de turiști au fost de 2-3 ori, 26 de turiști sunt pentru prima dată pe teritoriul parcului, 16 turiști nu au mai fost niciodată în zona Parcului Natural Apuseni, 12 turiști au fost de 4-5 ori, 6 turiști au răspuns că vin frecvent, iar restul de 3 turiști s-au abținut să răspundă la această întrebare;
6. Privind sursele de informare cărora se datorează cunoașterea zonei, 63 de persoane au aflat despre această zonă cu ajutorul internetului, 59 de persoane au aflat din relatări ale prietenilor și rudelor, 20 de persoane au auzit la televizor, 15 persoane au citit pliante sau cataloage, 11 persoane au aflat din alte surse, 6 persoane au citit în reviste sau ziare despre această zonă, 6 persoane au aflat în cadrul unor târguri de turism sau de la unele agenții de turism și o singură persoană de la un ONG de turism;
7. Cele mai importante atracții turistice din zonă: 85 de persoane consideră natura cea mai importantă atracție turistică, 72 de persoane cred că relieful spectaculos este o importantă atracție, 54 de persoane consideră peșterile ca fiind o resursă naturală importantă, 41 de persoane sunt de părere că turismul rural este o atracție turistică importantă, 36 de persoane au ales tradițiile și cultura, 25 de persoane au optat pentru traseele tematice, pe ultimele locuri aflându-se celelalte atracții turistice cum ar fi practicarea speologiei, sportul și alte activități conexe, monumentele istorice ș.a.;
8. Activitățile practicate preponderent de către vizitatori: 72 de persoane preferă parcurgerea de trasee turistice, 66 de persoane optează pentru plimbări scurte, 63 de persoane preferă activitatea de fotografiere, 28 de persoane optează pentru picnic, 19 persoane preferă pescuitul și/sau vânătoarea, 12 persoane optează pentru schi, 9 persoane aleg să practice ciclismul, 8 de persoane fac alpinism și/sau escaladă sportivă, 4 persoane fac echitație, 4 persoane preferă alte activități și 2 persoane aleg activitățile științifice;

9. Referitor la produsele și serviciile pe care dorește fiecare să le achiziționeze, 59 de persoane doresc să achiziționeze cazare, 47 de persoane optează pentru produse de artizanat, 42 de persoane doresc să achiziționeze materiale informative, 38 de persoane optează pentru hrană și băuturi, 28 de persoane doresc să achiziționeze bilete de acces la diverse obiective turistice, 21 de persoane optează pentru ghid turistic specializat, 16 de persoane optează pentru ghid din comunitatea locală și o singură persoană dorește alte servicii;
10. Vizitatorii parcului consideră că următoarele servicii ar trebui îmbunătățite, pentru ca sejurul lor să fie mai calitativ: 64 de turiști au optat pentru realizarea de trasee tematice educative, 57 de turiști au optat pentru amplasarea mai multor panouri de informare turistică, 53 de turiști au ales organizarea de tabere educative junior ranger, 52 de turiști au optat pentru puncte de informare turistică, 46 de turiști au ales marcaje turistice îmbunătățite, 43 de turiști au optat pentru organizarea de tabere de voluntariat pentru ecologizare, 37 de turiști au ales ghid turistic specializat (cunoașterea zonei, vizitarea obiectivelor turistice și/sau cultural-istorice, cunoașterea tradițiilor și obiceiurilor locale, observații floră-faună, ture montane pe trasee dificile, ture de iarnă), 32 de turiști au ales organizarea de programe de cercetare (practici studențești, activități de inventariere, cartare, monitorizare), 29 de turiști au optat pentru existența mai multor puncte de odihnă/belvedere, 24 de turiști au optat pentru realizarea de observatoare pentru faună, 21 de turiști au ales locații amenajate pentru campare, 18 turiști au ales găzduirea unor manifestații specific montane (întruniri ale cluburilor de turism, tabere cercetași, tabere alpinism) și 12 turiști au optat pentru mai multe posibilități de cazare;
11. Elementele care influențează negativ turismul în zona Parcului Natural Apuseni: 57 de persoane au menționat poluarea (aprindere foc, acces cu autovehicule, deșeuri), 47 de persoane au precizat deteriorarea specificului tradițional, 41 de persoane au menționat infrastructura rutieră de acces, 28 de persoane au afirmat infrastructura turistică deficitară (semnalizare turistică, centre de informare turistică etc.), 24 de persoane au menționat amplasarea de construcții/investiții în afara zonelor de intravilan, 23 de persoane au precizat lipsa accesului la anumite obiective turistice în formă individuală, 21 de persoane au afirmat dotările deficitare pentru cazare și alimentație, 16 persoane au menționat lipsa accesului la anumite obiective turistice în formă organizată și alte 16 persoane au precizat lipsa facilităților pentru agrement.
12. La întrebarea: *Intenționați să reveniți în această zonă din Parcul Natural Apuseni?*, 89 de persoane au răspuns afirmativ la această întrebare, doresc să revină pe teritoriul parcului, iar o singură persoană a răspuns negativ, acest răspuns bazându-se pe argumentul următor: "Nu, din cauza drumurilor proaste și amenajarea pensiunilor fără optimizarea spațiilor verzi în cadrul lor".

În sezonul estival se înregistrează un aflus important de turiști în cea mai mare parte în zona județului Cluj care practică turismul de weekend, iar în timpul iernii numărul de turiști este mai concentrat în județul Alba datorită existenței pârtiilor de schi.

Activitatea de turism a fost supravegheată de personalul de teren al APNA prin realizarea unor patrule comune cu Jandarmeria Română și Poliția Română, cu scopul prevenirii și reducerii cazurilor de acces cu mijloace motorizate în afara drumurilor publice, pe care accesul este interzis.

Majoritatea turiștilor care vizitează ariile naturale protejate sunt de naționalitate română, dar și de un număr considerabil de turiști străini cum ar fi turiștii maghiari, urmași de slovaci, cehi, polonezi, francezi, etc. Obiectivele principale ale vizitei sunt reprezentate de relieful spectaculos și traseele montane deosebite, frumusețea peisajelor și prezența fenomenelor carstice.

În anul 2017 numărul de turiști care au vizitat peșterile cu infrastructură de vizitare, situate pe teritoriul ariilor naturale protejate, conform raportărilor transmise de către persoanele juridice cu care APNA are încheiat contract de administrare în parteneriat, au fost 33200 de turiști care au vizitat Peștera Urșilor - Chișcău, 107358 de turiști care au vizitat peșterile Ghețarul de la Scărișoara

și Poarta lui Ionele și 3316 de turiști au vizitat Peștera Ghețarul de la Vârtop, aceasta din urmă fiind administrată în mod direct de către APNA.

P3. CONȘTIENTIZARE, CONSERVARE TRADIȚII ȘI COMUNITĂȚI LOCALE

3.1. Tradiții și comunități

Organizarea târgurilor anuale în zonele locuite precum și în zonele muntoase în timpul verii este cea mai reprezentativă și specifică datină a locuitorilor din zona Munților Apuseni.

Printre cele mai cunoscute târguri anuale se numără *Târgul lemnarilor* care s-a organizat în perioada 26-27 august 2017 în comuna Horea, județul Alba și *Târgul de la Călineasa* asemănător ca specific celui de pe Muntele Găina, organizat pe 13 iulie în fiecare an, acestea având o importanță deosebită pentru comunitățile din zonă și care evocă spiritul moșilor.

Pe parcursul anului au fost organizate și târguri periodice în comunitățile locale situate în Parcul Natural Apuseni, care au avut scop comercial și de promovare a produselor tradiționale confecționate în aceste zone. Cu ocazia organizării acestor târguri, localnicii din județul Alba (moșii) au posibilitatea să comercializeze ciubere, greble, donițe și diferite produse artizanale cum ar fi tulpicele, confecționate cu atâta măiestrie în așa numita *Țara Moșilor*, iar cei din județul Bihor (crișenii), fructe, legume, țesături și obiecte ceramice caracteristice zonei Beiușului.

Reprezentanții APNA sprijină și participă în mod constant la organizarea acestor manifestări tradiționale, în vederea conservării tradițiilor și păstrarea obiceiurilor străvechi din aceste zone geografice.

3.2. Conștientizare și comunicare

Activitatea de conștientizare și comunicare a constat în acordarea de interviuri de către reprezentanții APNA având ca scop promovarea imaginii ariilor naturale protejate și de informare a publicului cu privire la acțiunile derulate în vederea protejării capitalului natural al acestor arii naturale protejate. Prin urmare, în anul 2017 s-au acordat în total 10 interviuri, dintre care 5 interviuri televizate, 3 articole publicate în presa scrisă și 2 interviuri difuzate la radio. Totodată, APNA a transmis în luna mai, 2 comunicate de presă, unul cu privire la organizarea unei acțiuni de reîmpădurire în zona Padiș denumită „*Împreună reîmpădurim Parcul Natural Apuseni*” și celălalt privind desfășurarea unor activități educaționale cu caracter ecologic cu ocazia serbării *Zilei Europene a Parcurilor*.

Specialistul IT/ GIS a participat în perioada 30-31 ianuarie 2017 la seminarul privind implementarea proiectelor prin Programul Transnațional Dunărea (PTD) 2014 -2020 organizat de Ministerul Dezvoltării Regionale, al Administrației Publice și Fondurilor Europene la București.

Directorul parcului și specialistul IT/ GIS, în perioada 07-11 martie 2017, au participat în Ljubljana, Slovenia la deschiderea oficială de derulare a proiectului „*Ecosystem services of karst protected areas - driving force of local sustainable development (Serviciile ecosistemice ale ariilor protejate carstice - forță motrice a dezvoltării durabile locale)*”, în cadrul căruia APNA deține calitatea de partener.

Reprezentanții APNA au participat la cursuri de instruire organizate în perioada 28-29 martie 2017 la Universitatea Transilvania Brașov în cadrul proiectului “*Coridoare Ecologice pentru habitate și specii în România*” – COREHABS, a cărui obiectiv principal este identificarea coridoarelor ecologice la nivel local, regional și național.

Cu ocazia desfășurării evenimentului “*Ziua Europeană a Parcurilor*” la Durău, în perioada 24-26 mai 2017, organizată de către Administrația Parcului Național Ceahlău, APNA a transmis materiale informative și promovare a imaginii Parcului Natural Apuseni.

Reprezentanți ai APNA au participat la seminarul privind implementarea proiectelor prin Programul Transnațional Dunărea (PTD) 2014 -2020 organizat la București, în perioada 04-07 iulie 2017, de către Ministerul Dezvoltării Regionale, al Administrației Publice și Fondurilor Europene.

Ziua Internațională a Rangerilor, 31 iulie 2017, a fost marcată de către APNA prin realizarea unui poster care să cuprindă imagini cu activitatea rangerilor din cadrul APNA și publicare acestuia în presa scrisă și pe pagina de facebook a Parcului Natural Apuseni, conform instrucțiunilor furnizate de către Asociația Rangerilor din România.

În perioada 25-27 august 2017 personalul APNA a participat la evenimentul Smida Jazz Festival în localitatea Smida, comuna Beliș, Județul Cluj, organizat de Asociația Transylvanian Cultural Development în parteneriat cu S.C. Smiro Tour S.R.L., S.C. Smiro Activ S.R.L. și APNA. Cu această ocazie APNA a amplasat un stand pentru asigurarea de informații și materiale informative despre ariile naturale protejate administrate, celor peste 7000 de participanți la eveniment din peste 8 țări, pe tot parcursul evenimentului. Acțiunea APNA s-a bucurat de o foarte largă apreciere în rândurile participanților la eveniment.

Consiliul Județean Alba a organizat în localitatea Albac, cea de a XIII-a ediție a Târgului Național de Turism Rural de la Albac – unicul târg de turism rural din Transilvania, în perioada 01-03 septembrie 2017, la care APNA a participat cu un stand de prezentare al PNA, unde au fost distribuite persoanelor interesate o gamă variată de pliante, postere, materiale informative despre obiectivele turistice situate în ariile naturale protejate și importanța acestora.

În perioada 24-27 septembrie 2017, reprezentanți ai APNA împreună cu 4 factori interesați reprezentanți ai unor entități juridice care își desfășoară activitatea pe suprafața Parcului Natural Apuseni, au participat la vizita de studiu organizată pe suprafața Parcului Național Kalkalpen, Austria în cadrul proiectului „Ecosystem services of karst protected areas - driving force of local sustainable development (Serviciile ecosistemice ale ariilor protejate carstice - forță motrice a dezvoltării durabile locale)”.

Reprezentanții APNA au participat în perioada 13-17 noiembrie 2017 la vizita de studiu organizată în Parcul Natural Zumberak - Samoborsko Gorje, Croația în cadrul proiectului „Ecosystem services of karst protected areas - driving force of local sustainable development (Serviciile ecosistemice ale ariilor protejate carstice - forță motrice a dezvoltării durabile locale)”.

De asemenea, agenții de teren din cadrul APNA au participat la o serie de evenimente desfășurate pe suprafața ariilor naturale protejate, având ca scop supravegherea și sprijinirea realizării în condiții optime a diverselor activități educative, sportive, și culturale, cum ar fi:

- “Festivalul Pereților de Gheață” de la Cascada Vălul Miresei, organizat de Serviciul Public Salvamont-Salvaspeo Vlădeasa;
- “Escalada pe gheață la Cascada Valul Miresei”, organizat de S.C. Infotabere S.R.L.;
- „Serbările Zăpezii 2017”, în Satul de Vacanță Vârtoș, eveniment organizat de Autoritatea Publică Oraș Nucet;
- Școala Națională de Speologie – ediția a XXVII-a în zona Padiș, organizată de către Federația Română de Speologie, Școala Română de Speologie și Asociația Română de Educație Speologică;
- Stagiul Internațional Feminin de Speologie în zona Padiș, organizată de către Federația Română de Speologie, Școala Română de Speologie și Asociația Română de Educație Speologică;
- Realizare film documentar de călătorie “Odiseea Lupului”, la obiective din Parcul Natural Apuseni, respectiv Cascada Vălul Miresei, Padiș, Boga, de către Paprika Films;
- Realizare filmare și fotografiere la obiectivele Cascada Vălul Miresei, Pietrele Albe, Rogojel și Vârful Vlădeasa cu scopul creerii unui clip publicitar, de către S.C. Sammills Distribution S.R.L.;
- Tabăra MASH - Medical Adventure School in Holiday, ediția a 27-a, în zona Glăvoi, organizată de către Asociația Serviciul pentru Asistență în Situație Specială (SARTISS),

precum și alte concursuri de alergare montană, caiac, raliu, enduro, pescuit, activități speologice, teambuilding sau activități de colectare și transport a deșeurilor de pe teritoriul ariilor naturale protejate.

3.3. Educație ecologică

În anul 2017, APNA a realizat mai multe activități de educație ecologică, precum și prezentări adresate membrilor comunităților locale, elevilor, studenților și personalului didactic din cadrul unor instituții de învățământ preuniversitar și universitar din țară, cât și turiștilor care au vizitat ariile naturale protejate. Au fost prezentate diverse teme de interes, respectiv capitalul natural, promovarea imaginii ariilor naturale protejate, specificul și importanța ariilor protejate, modul de gestionare a deșeurilor, integritatea peisajului, prevederi legislative în domeniul protecției naturii, metode de poluare și efectele lor asupra biodiversității.

Ca în fiecare an, și în 2017 reprezentanții APNA au întreprins acțiuni de identificare a deșeurilor abandonate și de igienizare a zonelor importante implicând astfel comunitățile locale, elevi, studenți și alți factori interesați. Totodată, au informat autoritățile publice responsabile, cu privire la managementul defectuos al deșeurilor de pe suprafața ariilor naturale protejate, în vederea adoptării măsurilor necesare pentru reducerea impactului negativ pe care îl produce depozitarea necontrolată a deșeurilor asupra speciilor și habitatelor.

Acțiune de igienizare s-a desfășurat și în data de 19 mai 2017 în zona Voioagă-Ghețar dic comuna Gârda de Sus, cu participarea reprezentanților APNA și ai elevilor din cadrul Școlii Gimnaziale „Emil Racoviță” Gârda de Sus, județul Alba.

În data de 27 mai 2017 APNA a organizat o acțiune de igienizare în zona Valea Gârda Seacă-Valea Ordâncușa – Peștera Poarta lui Ionele cu sprijinul unui grup de 35 de persoane din localitatea Oradea.

În data de 26 iunie 2017 la inițiativa APNA împreună cu studenții Facultății de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității Babeș-Bolyai și ai Facultății de Horticultură din cadrul Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca s-a desfășurat o acțiune de igienizare în zona Padiș cu sprijinul acordat de către agenții economici care oferă servicii de cazare în zonă, reprezentanții Comunei Budureasa, Comunei Buntești, ai Postului de Jandarmi Montani Padiș și nu în ultimul rând cu sprijinul firmei de salubritate S.C. Edilul S.A. Beiuș.

S.C. Smiro Tour S.R.L. în parteneriat cu APNA au organizat în data de 22 iulie 2017 o acțiune de igienizare în zona Smida, la care au participat 90 de salariați ai firmei Bosch România din județul Cluj, angajați ai SmidaPark, precum și reprezentanții APNA și ai Ocolului Silvic Privat Vlădeasa Huedin. În urma acțiunii au fost colectați 320 saci de 120 l de deșeuri care au fost ridicați și transportați la punctul de colectare autorizat, de către firma de salubritate S.C. Italmoda S.R.L. din localitatea Huedin.

O altă acțiune de igienizare a fost organizată de APNA în data de 8 august 2017 în zona Glăvoi la care au participat un număr de 50 de persoane din cadrul Asociației Dracones Varadinum, în urma căreia au rezultat o cantitate de 30 de saci menajeri de 120 litri de deșeuri, care au fost transportați la Primaria Pietroasa și ulterior ridicați de către firma de salubritate.

APNA a organizat în data de 09 septembrie 2017 o acțiune de igienizare în dolinele din zona Padiș împreună cu personalul S.C. Faist Mekatronic S.R.L., de unde a rezultat o cantitate de 40 m³ de deșeuri care au fost transportate cu două camioane de tip container puse la dispoziție de S.C. Faist Mekatronic S.R.L. la punctele autorizate de colectare a deșeurilor.

O acțiune de educație ecologică importantă a fost desfășurată în data de 15 mai 2017, la inițiativa APNA în colaborare cu Ocolul Silvic Codrii Beiușului R.A. și Școala Gimnazială Nr. 1 Rieni. Această acțiune de reîmpădurire denumită „Împreună reîmpădurim Parcul Natural Apuseni” a fost organizată în zona Padiș și al cărei scop a fost educarea tinerei generații în spiritul protecției mediului, a formării unei atitudini responsabile față de natură și pădure. Alături de personalul APNA, la acțiune au participat 27 de elevi însoțiți de cadre didactice din cadrul Școlii Gimnaziale Nr. 1 Rieni, județul Bihor, precum și reprezentanții Ocolului Silvic Codrii Beiușului R.A. La finalul activității elevii au primit din partea APNA diplome de participare și materiale de promovare și

informative despre Parcul Natural Apuseni.

În data de 19 mai 2017 la Centrul de Vizitare Gârda-Arieșeni, APNA a desfășurat o serie de activități educaționale cu caracter ecologic având temele „Arborii, de la sămânță la bătrânețe”, „Rolul și importanța pădurii”, „Impactul deșeurilor asupra naturii” și totodată cu ocazia *Zilei Europene a Parcurilor*, sărbătorită în fiecare an în data de 24 mai, va fi dezbătută tema „Importanța ariilor naturale protejate”. Activitatea a fost organizată la inițiativa APNA cu participarea cadrelor didactice și a elevilor din cadrul Școlii Gimnaziale „Emil Racoviță” Gârda de Sus, județul Alba, cu scopul de a contribui la creșterea nivelului de conștientizare a comunităților locale, în special a tinerilor, cu privire la importanța utilizării durabile a resurselor naturale și asigurarea protecției și conservării capitalului natural al Parcului Natural Apuseni. La final, cei 50 de elevii prezenți la activități au primit din partea APNA diplome de participare și materiale de promovare și informative despre Parcul Natural Apuseni.

În perioada 17-18 iunie 2017, APNA în calitate de partener, a participat prin reprezentanții săi, respectiv specialistul în educație ecologică și agenți de teren, la tabăra de pescuit la muscă pentru copii pe Someșul Cald organizată de S.C. Transilvania Amadou S.R.L. în vederea urmării obiectivelor principale ale proiectului demarat în anul 2016 *“Proiect în vederea dezvoltării turismului durabil bazat pe pescuitul la salmonide cu muscă artificială pe Valea Râului Someșul Cald”*. În cadrul acestei tabere a fost susținută o prezentare adresată în special copiilor prezenți, care a avut ca scop cunoașterea patrimoniului natural și cultural al Parcului Natural Apuseni.

În data de 09 septembrie 2017 reprezentanți ai APNA au realizat o prezentare a traseului tematic Șesul Padiș-Amfiteatrul Boga, copiilor personalului din cadrul S.C. Faist Mekatronic S.R.L. prezent la acțiunile de igienizare din zona Padiș.

Pe parcursul anului 2017 reprezentanții APNA au susținut prezentări la centrele de vizitare ale Parcului Natural Apuseni, destinate elevilor, studenților și altor categorii de vizitatori, cu scopul cunoașterii capitalului natural și al managementului ariilor naturale protejate, precum și pentru promovarea imaginii Parcului Natural Apuseni ca Destinație Europeană de Excelență (EDEN):

- 09 mai 2017 - prezentare destinată unui grup de 20 turiști din localitatea Cluj-Napoca în cadrul CAV Sudrigiu;
- 15 mai 2017 - prezentare destinată elevilor de la Școala Gimnazială Nr. 1 Rieni, județul Bihor în cadrul CAV Sudrigiu;
- 18 mai 2017 - prezentare destinată studenților de la Facultatea de Silvicultură și exploatarea forestiere din Brașov în cadrul CV Gârda-Arieșeni;
- 19 mai 2017 - prezentare destinată elevilor de la Școala Gimnazială „Emil Racoviță” Gârda de Sus, județul Alba în cadrul CV Gârda-Arieșeni;
- 27 mai 2017 - prezentare destinată unui grup de 35 de persoane din localitatea Oradea în cadrul CV Gârda-Arieșeni;
- 29 mai 2017 - prezentare destinată studenților de la Facultatea de Geografie din București în cadrul CV Gârda-Arieșeni;
- 06 iunie 2017 - prezentare destinată elevilor de la Școala Gimnazială Nr. 1 Buntești, județul Bihor în cadrul CAV Sudrigiu;
- 22 iulie 2017- prezentare destinată reprezentanților firmei Bosch România din județul Cluj în cadrul CV Doda Pili;
- 02 septembrie 2017 - prezentare destinată studenților de la Universitate din Germania însoțiți de doamna profesor Verena Sandner Le Gall, în cadrul CV Gârda-Arieșeni;
- 25 noiembrie 2017 - prezentare destinată studenților de la Universitatea Babeș-Bolyai în cadrul CV Doda Pili;
- 18 decembrie 2017 - prezentare destinată unui grup de 27 de persoane de la Word Vision Cluj-Napoca în cadrul CV Doda Pili.

De asemenea, APNA a fost deschisă la colaborare în anul 2017 oferind informații și suport în limita posibilităților și cu respectarea prevederilor legale în vigoare, tuturor persoanelor fizice sau

juridice, care au solicitat sprijinul instituției în vederea desfășurării diferitelor proiecte sau activități pe suprafața ariilor naturale protejate administrate.

P4. MANAGEMENT ȘI ADMINISTRARE

4.1. Echipament și infrastructură de funcționare

Echipament si infrastructura	Valori in lei, pentru:		Sursa investitiei
	2016	2017	
Total constructii, din care:	4.733.140	4.670.205	
DRUM ACCES LA CENTRUL DE VIZITA	57.947	57.947	fonduri PHARE CBC
CENTRU DE VIZITARE CEFA	568.171	568.171	fonduri PHARE CBC
CENTRU DE VIZITARE PADIS	1.056.151	1.056.151	fonduri PHARE CBC
CENTRU DE VIZITARE DODA-PILII	584.610	584.610	fonduri PHARE CBC
CENTRU DE VIZITARE GARDA-ARIESENI	698.655	698.655	fonduri PHARE CBC
CENTRU ADMIN.SI DE VIZITARE SUDRIGIU	1.696.388	1.706.352	fonduri PHARE CBC
RACORD ELECTRIC SUBTERAN CEFA	22.346	22.346	fonduri PHARE CBC
RACORD ELECTRIC SUBTERAN SUGRIGIU	22.312	22.312	fonduri PHARE CBC
RACORD ELECTRIC CV PADIS	14.953	14.953	fonduri proprii
USA SI GARD DE FIER	11.607	11.607	
Echipamente tehnologice	148.161	175.870	fonduri PHARE CBC
Mijloace de transport, din care:	983.631	983.631	
AUTOVEHICUL SPECIAL N2G-MERCEDES	754.930	754.930	fonduri PHARE CBC
AUTOTURISM LADA NIVA	30.148	30.148	fonduri PHARE CBC
OPEL VIVARO	58.901	58.901	fonduri PHARE CBC
DACIA DUSTER LAUREATE 15 110 E5 4X4	66.106	66.106	fonduri proprii
DACIA DUSTER LAUREATE 15 110 E5 4X4	73.546	73.546	
Mobilier,aparatura,birotica	1.287.024	1.304.025	fonduri PHARE CBC
TOTAL GENERAL	7.151.956	7.133.731	

4.2. Personal de conducere, coordonare, administrare

În conformitate cu contractul de administrare a PNA și a siturilor Natura 2000 ROSPA0081 Munții Apuseni-Vlădeasa, ROSCI0002 Apuseni și ROSCI0016 Buteasa, înregistrat la APNA cu nr. 2056/19.11.2014 structura de personal minimă aprobată se structurează după cum urmează: 6 persoane la birou, respectiv 13 agenți de teren / rangeri. Datorită mișcărilor de personal (demisii, angajări) numărul acestora a fluctuat, însă cu toate acestea administrația a manifestat o preocupare continuă pentru asigurarea ocupării în întregime a întregii scheme de personal aprobate conform contractului de administrare. O situație sintetică la nivelul anului 2017 este prezentată în tabelul următor.

Numar total de personal, din care:	2017
Personal de birou	6
Personal de teren	13

În cadrul APNA, având în vedere că nu există posturi în structura de personal pentru sarcinile privind SSM, PSI, mecanizare, achiziții publice, administrare infrastructură (inclusiv clădiri) ele au fost atribuite șefului pazei și agenților de teren, activitățile aferente acestora fiind realizate suplimentar, pe lângă cele principale, conform fișei postului. Totodată, activitatea de secretariat a fost îndeplinită de către responsabilul relații cu comunitățile și educație ecologică, iar în ce privește activitățile de avizare (preluarea și verificarea dosarelor depuse, cererea de informații suplimentare, încadrarea legală, întocmirea avizelor) acestea au fost realizate în colaborare de către 5 angajați ai APNA, în funcție de specificul dosarelor.

4.3. Documente strategice și de planificare (stadiul de realizare a regulamentului, planului de management, a unor proiecte cu finanțare europeană/alte surse de finanțare care vizează aria naturală protejată)

Denumire document/proiect	Stadiul de realizare
Planul de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa	<p>A fost finalizat în cadrul proiectului PHARE CBC „Culoar româno-maghiar pentru conservarea biodiversității” în luna iunie 2006.</p> <p>A fost reavizat de către Consiliul Științific și Consiliul Consultativ de Administrare al PNA în anul 2008, fiind retransmis pentru aprobare de 2 ori în același an, în urma corepondenței pe această temă cu autoritatea națională responsabilă.</p> <p>Începând cu anul 2010, bugetul a fost reevaluat în cadrul proiectului GEF-UNDP „Îmbunătățirea Sustenabilității Financiare a Sistemului de Arie Protejate din Carpați”, astfel încât datele rezultate din acest proiect sunt utilizate în revizuirea propunerii de plan de management.</p> <p>Începând din anul 2011 a fost propus Planul de Amenajare a teritoriului Zonal – Parcul Natural Apuseni, jud. Alba, finalizat în 2012, prin care s-au stabilit limitele intravilanelor din PNA pe teritoriul jud. Alba și s-au corectat în GIS limitele acestor intravilane, ulterior transpuse în Planul de management al PNA ca zone de dezvoltare durabilă.</p> <p>Pe parcursul anului 2012 a fost supus analizei APNA și CȘ revizuirea Planului Urbanistic General al comunei Beliș, situată integral în parc, fiind transpuse pentru prima dată limitele zonelor de intravilan în GIS și corelate cu zonele de dezvoltare durabilă așa cum au fost transpuse în propunerea de plan de management.</p> <p>În anul 2016 a fost întocmită propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa, cu consultarea Consiliului Consultativ de Administrare și avizat de către Consiliul Științific. Ulterior a fost transmis către Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor și către Agenția Națională pentru Protecția Mediului, în vederea aprobării acestuia, conform prevederilor noului contract de administrare.</p> <p>În anul 2017 propunerea de Plan de management al Parcului Natural Apuseni și a siturilor Natura 2000: ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa și ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa se afla încă pe procedura de reglementare a Agenției pentru Protecția Mediului Chui.</p>
Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun	<p>Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al ariei de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun a fost finalizat în anul 2016, iar în urma consultării cu membrii Consiliului Consultativ de Administrare și a avizării de către Consiliul Științific, acesta s-a transmis pentru aprobare Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, precum și Agenției Naționale pentru Protecția Mediului.</p>

În anul 2017 Regulamentul Parcului Natural Apuseni, al siturilor de importanță comunitară ROSCI0002 Apuseni, ROSCI0016 Buteasa, al arii de protecție specială avifaunistică ROSPA0081 Munții Apuseni – Vlădeasa și al ariilor naturale protejate de interes național cu care se suprapun a fost transmis Agenției Naționale pentru Arii Naturale Protejate în vederea aprobării.

RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. în anul 2017 a încheiat un număr de 28 acorduri de parteneriat și protocoale de colaborare pentru diverse domenii de activitate, dintre care 9 cu instituții de învățământ, 6 cu organizații neguvernamentale și 13 cu societăți comerciale și alte entități interesate să desfășoare activități pe teritoriul ariilor naturale protejate administrate.

RNP Romsilva - Administrația Parcului Natural Apuseni R.A. este partener în proiectul „Ecosystem services of karst protected areas – driving force of local sustainable development” (Serviciile ecosistemice ale ariilor protejate din zone carstice - forța motrice a dezvoltării durabile locale), acronimul ECO KARST, proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională în cadrul programului Interreg – Programul Transnațional Dunărea. Perioada de implementare a proiectului este 01.01.2017 - 30.06.2019.

4.4. Instruire personal

Agenții de teren au fost instruiți de către biolog și șeful pazei referitor la modul de organizare și derulare a activităților de evaluare a speciilor de faună, cu preponderență de carnivore mari (urs, lup, râs și pisică sălbatică) precum și a speciilor de cervide pentru care s-au derulat acțiunile de teren în vederea evaluării efectivelor în fondurile cinegetice care se suprapun total sau parțial pe teritoriul PNA. De asemenea, s-a explicat modul de utilizare a fișelor de monitorizare și inventariere pentru unele specii de plante și nevertebrate din PNA și siturile Natura 2000 administrate.

Responsabilul IT/GIS a realizat instructaje pentru agenții de teren referitoare la modul concret de înregistrare a locației și a datelor din teren cu echipamentele GPS din dotare, telefoanele mobile dotate cu sistem GPS, precum și referitoare la raportarea corectă a coordonatelor.

Au fost organizate instructaje periodice pe tematici specifice privind sănătatea și securitatea muncii, prevenirea și stingerea incendiilor, legislația din domeniul conservării naturii în vigoare, cunoașterea și conservarea patrimoniului natural.

Șeful pazei monitorizează permanent aparițiile sau modificările actelor normative publicate în Monitorul Oficial, acestea fiind comunicate personalului APNA. Cu ocazia ședințelor lunare au fost prelucrate studii de caz privind constatarea faptelor care au un impact asupra capitalului natural și cultural al ariilor naturale protejate administrate de APNA.

Biologul și un ranger din cadrul APNA au participat la o instruire organizată în cadrul proiectului „Coridoare Ecologice pentru habitate și specii în România” – COREHABS, a cărui obiectiv principal este identificarea coridoarelor ecologice la nivel local, regional și național”.

Având în vedere faptul că începând cu anul 2017 a fost demarata implementarea proiectului Eco Karst finanțat prin Programul Transnațional Dumarea, angajați ai APNA au participat la 2 sesiuni de instruire privind implementarea acestui timp de proiecte. De asemenea în cadrul acestui proiect s-a participat la o vizită de studiu privind afacerile pro-biodiversitate, organizată în Parcul Național Kalkalpen din Austria și o instruire privind cartarea ecosistemelor, identificare serviciilor ecosistemice și identificarea factorilor interesați desfășurată la Samobor, Croația.

Directorul parcului a participat în perioada 16 – 27 octombrie 2017 la un curs susținut de experții Serviciului de Piscicultură și Specii Sălbatică din Statele Unite Ale Americii având ca temă *Investigarea cazurilor de trafic cu specii sălbatice*.

4.5 Bugetul asigurat pentru administrarea ariei naturale protejate, pentru anul în care se face raportarea (valoarea cheltuielilor efectuate în folosul ariei, valoarea tarifelor încasate)

Analiza cheltuielilor efectuate de APNA pe grupe de activități prevăzute în contractul de administrare, este redată în tabelul de mai jos:

-mii lei-

Denumire Activitate	Fonduri RNP	Alte Fonduri	Total	Ore Realizate
1.1. Cartare si inventariere	9.5	0.0	9.5	118
1.2. Monitorizare si statut de conservare	94.7	0.0	94.7	2,926
1.3. Patrulare, implementare reglementari si masuri specifice de protectie	313.2	0.0	313.2	9,774
1.4. Managementul datelor	30.6	0.0	30.6	999
1.5. Reconstructie ecologica	0.0	0.0	0.0	211
Subtotal 1. Managementul biodiversitatii	448.1	0.0	448.1	14,028
2.1. Infrastructura de vizitare	40.6	0.0	40.6	1,358
2.2. Servicii de turism, informare, marketing si promovare	0.5	0.0	0.5	25
2.3. Managementul vizitatorilor	23.7	0.0	23.7	614
Subtotal 2. Managementul vizitatorilor	64.8	0.0	64.8	1,997
3.1. Traditii si comunitati	0.0	0.0	0.0	0
3.2. Constientizare publica si comunicare	15.5	0.0	15.5	512
3.3. Educatie ecologica	2.5	0.0	2.5	84
Subtotal 3. Constientizare publica, mostenire culturala, dezvolt. locala	17.9	0.0	17.9	596
4.1. Echipament si infrastructura de functionare	427.0	2.8	429.8	9,633
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	170.2	82.4	252.5	4,483
4.3. Documente strategice si de planificare	45.6	0.0	45.6	1,581
4.4. Instruire personal	17.3	26.7	43.9	484
Subtotal 4. Management si Administrare	659.9	111.8	771.8	16,181
Indirecte	0.0	0.0	0.0	0
Subtotal	0.0	0.0	0.0	0
Total general	1,190.7	111.8	1,302.5	32,804

4.6. Bugetul alocat pentru anul 2018 (sursele de finanțare, valoare, activități propuse)

Denumire Activitate	Fonduri RNP	Alte Fonduri	Total
1. Managementul biodiversității			
1.1. Cartare și inventariere	4.5	0.0	4.5

1.2. Monitorizare și statut de conservare	145.8	0.0	145.8
1.3. Patrulare, implementare reglementări și măsuri specifice de protecție	482.0	0.0	482.0
1.4. Managementul datelor	47.0	0.0	47.0
1.5. Reconstrucție ecologică	10.1	0.0	10.1
Subtotal 1. Managementul biodiversității	689.4	0.0	689.4
2. Managementul vizitatorilor			
2.1. Infrastructura de vizitare	62.5	0.0	62.5
2.2. Servicii de turism, informare, marketing și promovare	0.7	0.0	0.7
2.3. Managementul vizitatorilor	36.4	0.0	36.4
Subtotal 2. Managementul vizitatorilor	99.6	0.0	99.6
3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezvoltare locală			
3.1. Tradiții și comunități	0.0	0.0	0.0
3.2. Conștientizare publică și comunicare	23.8	0.0	23.8
3.3. Educație ecologică	3.8	0.0	3.8
Subtotal 3. Conștientizare publică, moștenire culturală, dezvoltare locală	27.6	0.0	27.6
4. Management și Administrare			
4.1. Echipament și infrastructură de funcționare	656.9	5.0	661.9
4.2. Personal conducere, coordonare, administrare	261.8	154.0	415.8
4.3. Documente strategice și de planificare	70.1	0.0	70.1
4.4. Instruire personal	26.6	55.0	81.6
Subtotal 4. Management și Administrare	1,015.4	214.0	1,229.4
Indirecte	0.0	0.0	0.0
Subtotal	0.0	0.0	0.0
Total general	1,832.0	214.0	2,046.0

Director,
Alin MOȘ

